پرچم

دارنده و نویسنده کسروی تبریزی

بهای اشتراك
سالانه ۲۰۰ ریال شش ماهه ۱۰۰ ریال
سه ماهه در همه جا ۵۰ ریال

بهای آگهی
هرسطری: صفحه دوم ۴ ریال صفحه سوم ۳ ریال
صفحه چهارم ۲ ریال

جای اداره
خیابان لاله‌زار کوچه مهران پاساژ بختیاری
تلفن ۶۰۲۶

تك شماره ۵۰ دینار

ایرانیان بکوشش بیشتر نیاز دارند تا بخود ستایی

– ۱ –

اگر خوانندگان فراموش نکرده اند ما در شماره های ۱۷۸ و ۱۷۹ پرچم گفتار درازی را زیر عنوان «تاریخ مختصر نیروی دریایی ایران» که بخامه یکی از افسران ایرانی بود بامضای س . ب . بچاپ رسانیدیم . آن گفتار تاریخچه‌نیروی دریایی‌ایران‌را در بر داشت واز این جهت سودمند بود وما نیز از چاپش خودداری ننمودیم . ولی برداشت آن گفتار ولحن نویسندگی آن با حقیقت وهمچنین با راه پرچم سازشی نداشت این بود وعده دادیم که سپس در آن پیرامون بگفتگو پردازیم و اینك آن وعده‌خودرا بکارمی‌بندیم ومخصوصا میخواهیم‌نویسندهٔ‌آن گفتار که یك‌افسربا فهم‌ودانشیست‌این نوشته‌های ما را بخواند .

آقای س . ب . در دیباچه گفتار خود چنین می‌نویسد : در زوایای تاریخ اغلب ملل دیده‌شده است که ملتی‌بعلت انحطاط اخلاقی وباشتباهات تاریخی زعمای آن ملت بپرتگاه نیستی افتاده ومدتها دستخوش هوا و هوس ملل وحشی دیگر واقع شده است . ولی ملل زنده عالم نه فقط در مقابل اینگونه شداید ازمیان نرفته اند بلکه با نیروی صبر و دانش وفرهنگ آنقدر کوشیده اند تا وقتی که تمدن‌خودرا بملل فاتح تحمیل وبدین طریق از رنج و زحمت اسارت و بدبختی خودرا رهایی بخشند .

یکی از آن مللیکه دیوارهای تمدن باستانیش همیشه پایدار وچراغ تابناك فرهنگش سال های سال فروزان بوده وخواهد بود ملت ایرانست . این ملت کهن سال آسیایی بارها محل تاخت و تاز بیگانه قرار گرفته است ولی هیچگاه ملت فاتح نتوانسته‌اند تیشه بریشه تمدن این ملت باستانی زده وآنرا از پای درآورند . چه جوانان وخردمندان این کشور همینکه احساس زوال را نموده اند فوراً گرد هم آمده و بر بالای کاخ ویران کشور که پایه اش همیشه محکم و برقلوب افراد ملت استوار بوده کاخ نوینی ومحکم و زیبائی ساخته‌اند که چشم مردان روزگار راخیره ساخته است و باین علت است که‌چنین ملتی هیچگاه مضمحل نشده و از بین‌نرفته ونخواهد رفت .

تا اینجاست گفته های آقای س . ب . متاسفانه بایدگفت خود را و دیگران را فریب دادن است . این اندیشه ازچندی پیش دردلهای بسیاری از ایرانیان پیدا شده که شکستهایی را که ایران در قرنهای گذشته در برابر بیگانگان خورده است تاویل کرده چنین میگویند : اگر چه ایران در هر یکی از آنها شکست خورده و استقلال خودرا از دست داده ولی چندی نگذشته که تمدن خودرا به آن مردم فاتح تحمیل کرده و آنها را درخود بتحلیل برده و بدینسان استقلال خودرا نگه داشته است . مثلا در حادثه مغول ایرانیان ناگزیر شدند گردن بیوغ آن مردم وحشی بگزارند ولی پس از چندی همان مغولان را تابع تمدن ایران گردانیده ودر واقع از خود ساختند که پادشاهان اخیر آنها دیگر یادی از مغولستان نمیکردند و خودرا ایرانی میشناختند و مذهب و عادات ایرانی را پذیرفته بودند . اینست می‌گویند : ایران با این خاصیتی که دارد از میان نرفته و پس از این هم نخواهد رفت .

ولی‌دوباره‌می گویم این خودرافریبیست . باین‌اندیشه‌ایرادهای‌بسیاری واردست که من یکایك شرح خواهم داد . نخست می خواهم از «تمدن‌ایران» که این همه بآن می نازند و پشتگرمی نشان می دهند گفتگو کنم :

تمدن چیست ؟.. تمدن با بزبان فارسی «شهریگری» پیشرفت آدمیان درشیوه زندگانیست . آدمی یکروز درغارها و جنگلها می‌زیسته که نه رختی می‌پوشیده ، و نه کاچالی (اثاث البیت) داشته ، و نه صنعتی می‌شناخته . از بام تا شام روز می گزارده وتنها کارش آن می‌بوده که از میوه های جنگل‌بچیند وبخورد وشکم خودرا سیر گرداند و بآسایش وخوشی پردازد . ولی کم کم آغاز کرده که کاچال وافزار هایی از سنك یا از استخوان بسازد و خانه ای برای خود بنیاد گزارد وپوشاکی از برك درختان یا ازپوست جانوران آماده گرداند، سپس دست بآهن ومس و دیگر فلزات یافته وافزار های فلزی‌برای خود ساخته ، کشاورزی آغاز کرده ، صنعت یاد گرفته ، چهار پایانی را برای کمك خود خانگی گردانیده و بدینسان‌روزبروز‌درپیشرفت بوده تا بآنجا رسیده که بمعنی‌حکومت پی‌برده و حکومت وقانون بنیادنهاده و از این راه منتقل بشهر نشینی گردیده است . این پیشرفت پی‌هم که آدمیان از آغاز زندگانی‌داشته‌اند وهنوز دارند شهریگری یا تمدن نامیده میشود .

معنی درست تمدن این است و باید دانست که این نچیزی است که ایرانی و ناایرانی داشته باشد . من نمی‌دانم اینهائیکه می گویند : «تمدن ایرانی» چه معنایی می‌خواهند ؟! . از سوی دیگر تمدن یا پیشرفت آدمیان – چنانکه گفتیم – از صدها هزارسال پیش آغاز یافته است و خود چیزی که مایهٔ بخود بالیدن‌باشدنیست . برای بخود بالیدن باید چیزهای دیگری پیدا کرد

این چه چیز است که کسانی بگویند ما اگر چه در برابر فلان بیگانگان شکست خوردیم و زبون گردیدیم‌وصدهاهزار جوانان ومردان‌خودرا بکشتن‌دادیم ، وصدها هزاردختران و زنان به اسارت فرستادیم، وسالیان دراز توسری خور بودیم‌ولی خوشبختانه تمدنمان از میان نرفت وهمان‌بیگانگان کم‌کم از ما گردیدند و عادت های ما را پذیرفتند ؟! . این چه نازیدن است ؟! این چه بخود بالیدن است ؟ . .

یك مثلی بیادم می افتد که باید بنویسم : یکسالیکه در زنجان بودم می شنیدم یکمردی سالیان دراز در راه کیمیا رنج برده و یك دارایی بزرگی رادر آنراه هدر گردانیده است که اکنون با سختی زندگی میکند . روزی باخود او مصادف گردیدم . درمیان صحبت داستان خودرا شرح‌داد که چه رنجهایی کشیده و چه زیانی برده . می گفت : ولی یك نتیجه خوبی بدست آمد و آن اینکه در ضمن آزمایشهای شیمیایی ساختن سلفات دسود را یادگرفتم که حالا اگر گاهی بیماری در خانه اتفاق افتد و نیاز بسلفات دسود باشد خودم میسازم واحتیاج بدواخانه نداریم . دربرابرآن همه زیانهای بزرك باین یك نتیجه بسیار کوچك خوشدلی می‌نمود .

برای توجه مدیریت کل ثبت

ارجشناسی از یك مأمور پاکدامن

از مراغه شرحی درباره کاردانی ونیکرفتاری ودرستکاری آقای آرین پور رئیس ثبت آنجا رسیده کـه چون مفصل است از چاپ آن چشم پوشی نمودیم . و آنگاه نیازی بآن شرح نیست . خود نویسنده (که دارنده پرچم هستم) گذشته از آنکه آقای آرین پور را از سالهای سال‌میشناسم وخود گواهی بدرستکاری و کاردانی وسنگینی‌آن جوان میدهم چون همیشه باخوی ومراغه که‌آقای آرین پور در آنجاهـا کار کرده در تماس میباشم بسیاری از نامه ها از دوستان و آشنایان خود خشنودی وستایش او را خوانده ام وآنچـه مایه شگفت گردید اینست که چندی پیش‌بازرسانی بمراغه رفته اند ودر بازگشت شکایت از آرین‌پور نوشته اند . من‌نمیخواهم در کارهای داخلی‌ادارات دخالت نمایم . از آنسوی رئیس آن‌هیئت بازرسی آقای لطفی بود که من خودم او را می شناسم و

یکمرد آزموده وآگاهیست وگمان بدی به ایشان نیست . ولی چیزیکه هست باید دیدآن بازرسی که از سوی اداره ثبت بوده وآنت بدنویسی‌از ثبت مراغه از وی سرزده کیست ؟ . . تـا چه اندازه می توان اعتماد بسخن او کرد ؟ . . آنچه شنیده میشود او خود زمانی در ثبت مراغه کار کرده است ودر این هنگام فرصت یافته است که برنجش های دیرین خود ترتیب اثر دهد واز این وآنت کینه جوید واین مایه اسف است که چنان کسیرا امین دولت‌قراردهند وبرای بازجوئی وبازرسی کار های ادارات بفرستند .

من نمیخواهم از آرین پور یا از ثبت مراغه دفاع کنم بر فرض آنکه آقـای آرین‌پوراز ثبت مراغه برداشته شود شما کـه او را بیکار نخواهید گزاشت . ثبت‌مراغه‌هم‌بی‌رئیس نخواهدماند ، بلکه مقصودم دفاع از حقیقت میباشد واز آقای هدایت

مدیر کل ثبت خواهش مینمایم خود باین موضوع رسیدگی‌نمایند تامایه تجری برخی‌از مامورین‌غرض آلود نگردد .

برای آنکه تصور نشود آقای آرین پور بمن توسل جسته می نویسم آریـن پور مرد بسیارمتینی است واکنون بیش از یکسالست که از او نامه‌ای بمن نرسیده . در این بـاره از خود مردم مراغه شرحهائی نوشته اند .

گزارش هفتگی

۱– جنگهای خونین در جبهه استالینگراد

چنانکه در گزارش هفتگی پیش گفتیم جنك‌در جبهه استالین گراد بسختی ادامه داشته واز همـان آغاز حمله آلمانها باین شهر روز بروز وساعت به ساعت بر شدت آن می افزاید واز روی هم رفته اخباری که از این جبهه میرسد میتوان گفت که تاریخ چنین جنك خونینی نشان‌نداده واز‌حیث‌طول حمله ها نیز مانند آن تاکنون دیده نشده است .

در جریان هفته پیش اخبار واصله از لندن و آنکارا مشعر براین بودند که آلمان ها حمله های سختی کرده وگاه‌وبیگاه موفق بشکافتن خطروس ها میشوند ولیکن، فرماندهی روس بلادرنك دسته های قوی از سربازان سرخ‌را بنقاط‌شکافته‌میفرستد و باکتله های انسان شکافهای باز شده را مسدود میسازد !

مارشال تیموشنکو در حدود یك ملیون و نیم از بهترین و دلاور ترین سربازان خود را برای مدافعه از استالین گراد اختصاص داده است و چنانکه‌می بینیم‌قدم‌بقدم‌وبلکه‌وجب‌بوجب ازاین‌شهر مدافعه کرده ومرك رابر عقب‌نشینی ترجیح‌میدهند باوصف این درضمن‌اخبار واصله از این جبهه‌گاه گاهی بتفوق نیروی مهاجم اشاره شده ودر موارد عقب نشینی برتری نیروی مهاجم را علت اصلی‌آن ذکر میکنند ازاین رو معلوم میشود نیروی ژنرال فون بوك نیز از یکملیون نیم کمتر نبوده وای‌بسا که ازآن مقدار هم فزون‌تر باشد بنابراین نیروی طرفین که در حومه استالین گراد بجان هم‌افتاده وتاآخرین نفس میکوشند بدون تردید ازسه‌ملیون نفر تجاوز می نماید !!

اخباری که از این جبهه دایر بچگونگی‌جنك میرسدبسیار شگفت وموحش میباشد واینك خلاصه ای از مجموع خبرهائیکه درخبرهای‌هفته پیش از استالین گراد رسیده ذیلا شرح میدهیم .

جنگهائیکه‌در غرب‌ودرجنوب‌غربی‌شهراستالین گراد جریان دارد ساعت بساعت سخت‌تر وخونین تر میشود تلفاتیکه اتصالا به نیروی مهاجم داده می شود جبران ناپذیر است باهمه این آلمانها بدون توقف بهجوم های بسیار شدید خود ادامه میدهند وبا نهایت سماجت تلاش دارند کـه بهرقیمتی شده راهی بداخل شهر استالین گراد باز کنند .

فرماندهی آلمان لاینقطع نیروهای تازه نفس که از سایر میدانهای جنك برداشت میکند وارد صحنه کارزار مینماید . در باختر وجنوب باختری این شهر در حدود یکهزار هواپیما های عمود رو وبمباران وصدهاتانك وواحدهای تندرووموتوریزه آلمان‌مشغول فعالیت هستند . اغلب سربازان‌آلمانی تانکهای از کار افتاده خود را سنگر ساخته ودر پناه آن میجنگند . بـااین همه حمله های عنو دانه که دشمن یکی پس از دیگری مینماید در هر جا باپایداری ومقاومت دلیرانه مدافعین‌مواجه گردیده واغلب حمله آنها درهم میشکنند .

در باختر استالین گراد آلمانها پس ازتدارك کافی مبادرت بیك حمله بزرگی توپخانه و تانکها ونیروی شگرف پیاده نظـام بر علیه نیروی سرخ که در پیرامون یك محل مسکونی مشغول دفاع بودندنمودند . سربازان‌شوروی براثر آتش‌متراکم خود از حمله دشمن جلوگیری نمود آلمانها چون تدارك وتهیه کافی دیده بودند بحملات مـداومت داده تنها دریك روز بهفت‌مرتبه حمله مبادرت کردند ودر هردفعه تلفات‌سنگینی برآنها وارد آمدبالاخره در حمله هفتمی موفق شدند که نیروی شوروی را عقب بنشانند

هارلدکینگ خبر نگار جنگی خبر گزاری انگلیس از مسکو چنین اطلاع میدهد :

« در جنك سهمگین و خونینی که از مدتـی پیش با شدتی مافوق تصور در جبهه استالین گراد جریان دارد و تاهنگام نابودی یکی‌ازطرفین‌پایان نخواهد یافت سربازان سرخ در پیرامون استالین گراد پادلاوری وشهامتی فوق نیروی بشری در مقابل ضربت های کمر شکن و سهمگین نیروی فون بوك پایداری میکنند »

مدافعین استالین گراد اکنون پشت به رود ولگا یعنی رود تاریخی روسیه کرده و هر یك از آنها تا آخرین قطره خون خویش پایداری کرده و با سینه های‌خود راه را بر نیروی‌محور که‌شماره آنها روز بروز فزونتر میگردد سد میسازند .

درباختروجنوب‌باختری استالین گراددوطرف قوس محاصره آلمانها بهم نزدیك میشود . ایـن پیشرفت برای آلمانها که مجبور هستند قدم بقدم صدها تن قربانی دهند بقدری گران تمام می شود که تصورآن پشت هرآلمانی را بلرزه درمیآورد)

اخباری که ازاین میدان جنك میرسدوضوحا حاکیست که فرماندهی آلمان‌تصمیم نموده بهر قیمتی تمام شود شهر استالین‌گراد را گرفته وکناره‌های رود ولگا را تادریای خزر بحیطه تصرف‌درآورد وازسوی دیگر مشاهده میشود که فرماندهی‌نیروی سرخ مصمم گردیده بهر بهائی که تمام شوداستالین گراد را نگاه داشته واز بریده شدن ارتباط‌قفقاز بامرکز روسیه جلوگیری نماید .

شاید بعضی ها باهمیت کنونی استالین گرادو رود ولگا واقف نبوده و از علت این همه خون ریزی وصرف مهمات که برای تصرف این شهر یا برای مدافعه آن بکار میرود‌اطلاع نداشته‌باشند ما برای روشن ساختن مسئله اهمیت شایـانی که استالین گراد ورود ولگا دارا بوده و نگاهداری این نقطه برای روسها یك قضیه مرك و زندگی است اجمالا توضیح میدهیم :

یکم – هرگاه آلمانها موفق به تصرف شهر استالین گراد گردیده ومصب رود ولگا را بتحت اختیار خود درآورند ارتباط قفقاز بامرکز روسیه بریده شده ونیروی‌آلمان که درقفقاز مشغول‌عملیات است از پشت سر ایمن گردیده و با فراغت‌خاطر به پیش روی خود بسمت جنوب ادامه خواهد داد .

دوم – راه رسانیدن کمك به قفقاز دچاراشکال گردیده و فرماندهی روس ناگزیر خواهد شد که از نیروی دریائی خزر استفاده نمایدو وسایط‌نقلیه که امروز در دریای خزر موجود است برای این کار مهم کافی نمی باشد .

سوم – دست دولت شوروی از کانهای نفت قفقاز کوتاه شده ودرعین حال آلمانها شروع‌باستفاده وبهره برداری از این کانهای زرخیز خواهندکرد .

چهارم – بخش مهمی از نیروی زمینی وهوائی آلمان که فعلا در جبهه استالین گراد مشغول پیکار هستند به‌قفقاز انتقال‌یافته وبرای اجرای‌نقشه‌فرماندهی کل آلمان گمارده خواهند شد .

پنجم – قطع روابط قفقاز با مرکز کشورحتما در روحیه اهالی واو موقتی هم باشد تـاثیر بسزا خواهد داشت .

بنابر این برای احترازاز این پیش آمدهـای ناگوار فرمان دهی نیروی سرخ عزم راسخ‌دارد که از استالین گراد مدافعه کرده و از افتادن این شهر بدست آلمانها جلوگیری نماید .

اینك خلاصه پیامی را که اخیراً بمدافـعین استالین گراد صادر کرده اند وخبرگزاری‌فرانسه آزاد انتشار داده است ذیلا مینویسیم :

« لندن–خبر گزاری فرانسه آزاد خبرمیدهد حکمی که خطاب به نیروی سرخ مدافع استالین-گراد صادر شده حاکی از وخامت اوضاع است و ضمنا میرساند که نیروی شوروی عزم دارند تا آخرین فشنك و آخرین بمب که در دست دارند جنگیده و با تمام نیروی خود از مواضع خویش دفاع کنند . بسربازانی که وسیله عقب نشینی‌ندارند دستور داده شده تاآخرین تن در هر کوچه و در هرخانه با دشمن بجنگند اکنون رزم بنهایت شدت خود رسیده است‌وآلمانها دسته‌های نوینی ازنیروی تازه نفس بمیدان جنك میفرستند »

آخرین اخبار واصله از لندن حا کیست که آلمانها در شمال استالین گراد بکناره رود ولـگا رسیده و راه آمدو شد را در این رود مسدود ساخته اند همچنین نیروی مهاجم درسمت جنوب به سنگرهای داخل شهر رخنه نموده است .

نظر براینکه شهر استالین گراد تماما تبدیل بیك دژ مستحکم گردیده‌گمان نمیرود تصرف آن باین زودی میسر گردیده و بمحض وصول بسنگر های داخلی شهر موفق باستیلای تمام آن بشوند ! باید منتظر شد تاتفصیل این جنك خونین مشروحا برسد .

۲– تخلیه بندر نوروسیك وجنگ در کناره دریای سیاه

در جریان هفته‌پیش خبر گزاری شوروی ازمسکواطلاع‌داد که نیروی سرخ بندر نوروسیك را تخلیه و بجنوب این شهر عقب نشینی کرده اند بی‌شك افتادن این بندر بدست نیروی محور یکی از حوادث مهم هفته گذشته بود . و در تاریـخ نیروی دریائی روس در دریای سیاه صفحه تازه ای باز مینماید .

نصف کناره های دریای‌سیاه که متعلق بدولت شوروی است این دولت را وادارمیساخت که در دریای سیاه نیروی مهمی از کشتی های جنگی و زیر دریائی تهیه کرده باشد . و برای نگاهداری این نیرو بندر های نظامی چندی آماده کرده بود که در هر یك از آ نها وسایل کافی از قبیل حوضچه تعمیر موج شکن – انبار های بزرك – پل بارانداز وغیره آماده شده بود و این بنادر نظامی عبارت بودند از : بندر اودسا – نیـکـلایف – سباستاپول – نوروسیك – پس از حمله آلمان به روسیه بندر های اودسا – نیکلایف – سباستاپول یکی بعد از دیگری بدست دشمن‌افتاد و کشتی های روس در بندر نوروسیك تمرکز یافتند .

اخیراً که‌این بندر ارتشی نیز از دست رفته ناچار باید کشتی‌های جنگی روس دربنادر توآپس – سوخوم بوئی – و باطوم پراکنده شوند .

البته این نیروی دریائی خوار بار – سوخت و سایر لوازم را از این بنادر اخیر دریافت میدارند ولی برای تعمیرات عمده (اگر محتاج گردیدند) دچار اشکال خواهند شد . با همه این تفاصیل چون بعد از بندر نوروسیك جنك های عمده در کناره دریای سیاه اتفاق خواهد افتاد نیروی دریای سیاه روس در این پیکار هـا نقش‌مهمی‌را بازی کرده و برای جلوگیری از پیشرفت آلمانها رول عمده را عهده دار خواهند بود . والبته اخبار هفته های آینده این صحت نظر را تایید خواهد ساخت .

مطابق آخرین اخبار بندر نوروسیك یکلی ویران‌گردیده و آلمانها باین زودی قادر باستفاده از این بندر نخواهند شد . فعلا نیروی سرخ در جنوب بندر نوروسیك درامتداد راه بندر توآپس موضع گرفته اند .

چون راه مذکور از سمت غرب مشرف بـه دریای سیاه بوده و ازسمت مشرق بدامنه های کوه قفقاز اتصال دارد و پهنای آن از چند کیلو متر تجاوز نمی کند لذا مدافعه این راه چندان اشکال ندارد بویژه که نیروی دریائی روس نیز باتوپهای کالیبر بزرگ میتواند مها جمین را زیر آتش‌خود قرار دهد .

البته آینده بسیار نزدیك چگونگی‌حمله آلمان ها و مدافعه نیروی سرخ رادر کناره های دریای سیاه نشان خواهد داد .

مطابق آخرین اطلاع رسیده از این جبهـه آلمانها میکوشند که بطرف بندر توآپس پیش روند خبر گزاری شوروی میگوید در دامنه‌کوه های قفقاز بمنظور تصرف راه ها و گردنه ها شب و روز جنگ ادامه دارد .

آلمانها برای دست رسی‌بدریای سیاه درصدد بر آمده اند برای خود از وسط کوهها راهـی پیدا کنند و برای انجام این مقصود واحد هـای کوه نورد و توپخانه کوهستانی بمیدان آورده و اینك میخواهند خطوط دفاعی نیروی سرخ را به شکا فنـد نیرو هـای شوروی مقـاومت سخت ابراز میدارد .

۳– جنگ در منطقه مزدوك ودرجنوب رودتهرگ

– چنانکه در گزارش هفتگی پیش گفتیم آلمانهاباداِدن تلفات‌بسیار موفق بعبور از رود خانه تهرگ گردیده و در ساحل جنوب این رود سر پلی بدست آورند .

در تمام مدت هفته پیش جنگ در این نقطـه جریان داشته و روسها به نیروی آلمان که موفق بعبور ازرود خانه شده‌اند حمله های سختی میکنند از قرار اخبار رسیده آلمانها توانسته اند قسمتی‌از تانگهای سنگین وتوپخانه خود را از رودتهرگ گذر انیده و در ساحل جنوب آن موضع بگیرند و بخشی از نیروی مهاجم در نتیجه تلاش و تحمل ضایعات تا ۱۵ میلی کروزنی رسیده و در این نقطه بمقاومت شدید نیروی سرخ بر خورده اند ولی از روی واقعه اخبار هفته پیش معلوم میشود نیروی آلمان در این قسمت پیشرفت مهمی نکرده است و علت عمده این رکود همانا جنگهای سخت جبهه استالین گراد است که فرماندهی‌آلمان را در این قسمت مشغول ساخته با همه این اگـر آلمان ها موفق بگذرانیدن نیروی کافی از رود تهرك بشوند قطعابرای تصرف کروزنی‌بحمله‌های شدید مبادرت خواهند کرد چنانکه میدانیم حومه کروزنی بعد از بادکوبه یکی از نقاط مهم نفت خیز روسیه می‌باشد و آلمانها برای بدست آوردن آن از هرگونه فداکاری مضایقه نخواهند کرد

شاید بعضی ها تصور نمایند آلمانها اگر موفق

بار ماند در صفحه سوم

شهریور ماه

سرگرد مصطفی گل‌سرخی

سرگرد گل‌سرخی یکی از افسرانی است که درپیشآمد شهریورماه ۱۳۲۰ کشته‌گردیده وچون تاریخچه آن را یکی از آشنایانش نوشته است‌در یکی از شماره های آینده جداگانه بچاپ خواهیم رسانـد .

نطق آقای نخست وزیر

در رادیو تهران

دیشب آقای نخست وزیر بیانات زیر را در رادیو تهران ایراد نمودند

بمناسبت سال دوم سلطنت اعلیحضرت همایون شاهنشاه محمد رضا شاه پهلوی که در پرتو افکار بلند و نیات همایونش تمام اوقات شبانه روز این دولت مصروف تمهید آسایش عموم و سعادت افراد ورفاه ملك وملت است فریضه خود میدانم که این طلیعه سعادت را بعموم هموطنان عزیز تهنیت و شاد باش گویم.

بر خاطر عموم پوشیده نیست که درسال گذشته درچنین روزی چه نگرانی ها و چه حالت بهتی برای مردم دست داده بود بااین وصف درعرض این یك سال اعلیحضرت همایون شاهنشاه باقلب پاك وعزم واراده خستگی ناپذیر از بذل توجه تام و تائید و تشویق خدمتگذاران دولت فرو گذار نفرموده و مخصوصا بامساعی جمیله درجمع آوری ونظم قوای ارتش روح تازه دمید وبدین وسیله دولت را قادر ساخته از ناامنی ها وبی نظمی ها جلو گیری نماید وامنیت عمومی که تهدید شده بود مجدداً بر قرار گردد درحقیقت وجود مبارکشان نقطه اتکاءدولت وملت گردید ودرعین حال نظر بکمال حسن نیت وبلند همتی از بذل مال در راه مقاصدعام المنفعه و مساعدت به درماندگان حتی دراقصی بلاد کشور ذرهٔ مضایقه نفرموده و نمی فرمایند اگر درست بنگریم قسمت اعظم یکسال آرامش وحصول اطمینان بامنیت آینده ونیل بآرزوهای ملی خود را مدیون وجود مقدس شاهنشاه محبوب خود میدانیم واز خداوند متعال مسئلت می نمایم که در راه خدمت بملك و ملت نیت خیر وطینت پاك وجود شاهنشاه جوان ما را که درکار و کسب مردم سرچشمه شعارات ومنبع برکات است همواره راهنمای مابدارد و مخصوصا این جانبرا درسهم خود توفیق خدمت ونیروی سعی وعمل ارزانی فرماید.

بدیهی است این جانب در این شغل خطیر و مسئولیت بزرك که بر عهده گرفته‌ام منتی براهالی کشور ندارم بلکه خودرا موظف میدانم که هر گونه راحت و آسایش را از خود سلب نموده باتائیدات خداوند متعال و اتکای بتوجهات ملوکانه و وظیفه شناسی عناصر صالح و وطن دوست این کشتی بر مخافت را در دریای مواج و متلاطم بساحل نجات برسانم.

با اینکه سالهاست از سیاست دور و باقتضای سنین خدمت استحقاق راحت و فراغت داشته ام اکنون که اراده شاهنشاهی و اعتماد مجلس وملت و بعبارهٔ آخری داعی مملکت مرا ببذل جهدوتقدیم خدمت طلبیده بی اعتنای بحال و مزاج وجودهستی خودرا وقف مصالح کشور نموده و اراده دارم تا جان در بدن دارم ازحفظ منافع مملکت وآسودگی و نیکبختی افرادفرو گذار نکنم و خوشوقتم ازاینکه برادران عزیز یعنی فرزندان صالح مملکت و هم وطنان گرامی من در اجرای افکاری که مستلزم حسن جریان امور است پشتیبان منند و در انجام وظائف تائید و تشویقم مینمایند.

حاجت بذکر نیست که پس از حصول اطمینان و اعتماد باید تصدیق شود که انجام وظایف حکومت جز باقتدار و اختیار میسر نیست و راهنمائی طریق سیاست و سعادت عموم جز از مجرای دولت که مسئول مقدرات مملکت است متصور نتواند بود و پرواضح است که هر گاه خلاف این منظور بظهور رسد و مداخله افراد در امور دولت یا در طریق انتخاب و انحراف سیاست راه یابد بالنتیجه اغراض مختلف و افکار متشتت جانشین فکر مستقیم و رویه متین گردیده و در جامعه ازروی بیفکری و بی اطلاعی یا از راه بی باکی و هوسناکی رویه نامناسب و رفتاری غیر عقلانی اتخاذ میشود که بی شبهه خطری عظیم وخسراتی غیر قابل جبران متوجه کشور خواهد بود.

مقصود از این بیان اینست که چون افراد احاطه وافی واطلاع کامل از جزئیات و جریانات سیاست کشور ومقتضیات مصالح مملکت ندارند مداخله آنها جز پراکندگی افکار و بروز نفاق ومشوب شدن اذهان ومشگل کردن کاردولت ثمری نخواهد داشت بنابر این وظیفه فرد فرد ما باید فقط وفقط تشویق حس ایرانیت و سیاست ایران دوستی و میهن پرستی و پیروی از رویه ای باشد که دولت ومجلس درنتیجه وقوف کامل بمصالح مملکت و اقتضای وقت تشخیص داده و مردم را بدانسو ارشاد و هدایت مینمایند ووظیفه دولت است که در همه حال مصالح ایران را در نظر بگیرد واز آنچه در حال و مآل برای کشور مضر است دوری جوید و بدانچه موجب خیر وسعادت ملت است نزدیك شود و پس از آنکه راه سعادت و سیادت را دریافت در کمال صراحت و قدرت در اکناف و اقطاع مملکت منتشر کند و راه نجاح و فلاح را بروی مردم باز نماید و باکمال سر بلندی و مناعت بعموم بفهماند که مائیم آن کسانی که جز سیاست ایراندوستی سیاستی نداشته وبسیاست بیگانه پرستی آلوده نشده ایم وهموطنان عزیز بر وجه یقین بدانند که یك چنین جامعهٔ درهمه جا وهمه وقت در نزد خداوخلق معزز ومحترم است و بلا تردید ذات ذوالجلال او را از نوائب دهر وسوانح روزگار نجات خواهد داد وایك چون مشی دولت جزاین نیست عمل افراد نیز باید تابع نیات دولت باشد تا دولت بتمام معنی در جامعه حکومت کند و مملکت رااز پریشانی افکار و اختلاف احوال محفوظ دارد و باید امیدوار باشیم که در این عهد نوین و سلطنت شاهنشاه جوان و محبوب ایران کهن سال ما جوانی ازسر گرفته و بیاری خداوند و معاضدت صلحا و وطن خواهان ایرانی ترقی خواهیم کرد متحدومتفق مکرم و محترم مشروطه وقانونی وانشاء الله از هرجهت مقتدر و نیرومند و فخر خواهیم کرد که برای خدمت بوطن عزیز افراد صالح بوده ایم نه اخلاف طالح

حالا که توفیق صحبت با هم وطنان عزیز را دارم نمیتوانم نکاتی چند را که همواره مکنون خاطر همایون شاهنشاهی است و دائما اوامربلیغ دراجرای آن میفرمایند ناگفته بگذارم و بگذرم.

یکی اینکه غرض ازتاسیس ادارات وسازمان کشور رفع حوائج عموم و آسایش مردم است و بنا براین باید متصدیان امور از هرطبقه وهرقبیل از مسئولیت عظیم و وظیفه مهمی که دارند آگاه باشند و در محوآثار ظلم و طرح آئین عدل نوعی اهتمام کنند که در اقصی نقاط کشور بساط عدل گسترده شود و وضیع و شریف از نعمت عدالت و امنیت قضائی کامل بهره مند گردند.

پرهیز از رذایل و آراسته بودن بفضایل و آلوده نشدن بانتفاع و ارتشاء و دوری جستن از اختلاس محك رفتار و آرایش افراد مامورین و سردفتر احترامات وترقیات آنهاست که بحکم العاقبة للمتقین همیشه ازنتایج نیکوی آن کامیاب وبرخوردار خواهند بود برعکس تقرب بفساد و ابتلاء بر ذایل نه تنها موجب انفصال و ابتذال وسرافکندگی است بلکه از مقام عزت و شرافت نازل و در زمره اراذل ناس شهره شهر وانگشت نمای خاص وعام خواهند گردید و باید مامورین دولت بدانند که من تا مسئولیت امور را برعهده دارم از مجازات ارتشاء و اختلاس و فساد ونفاق مامورین نمیگذرم وبرای انجام این مقصود هیئت بازرسی مخصوص تحت اداره و نظر مستقیم خود از مردمان پاك وصالح انتخاب نموده و بوسیله وقایع نگاران مخفی و بازرسهای مخصوص از رفتار و اعمال مامورین دولت از هر طبقه و هرقبیل دائما تحصیل اطلاع خواهم کرد و مختلس ومرتشی هرکس و درهرجا باشد از شدید ترین مجازات در باره او فروگذار نخواهم کرد و چنین شخصی مادام العمر خوار و زبون و منفعل و شرمسار خواهد بود.

موضوع دیگری که دولت در صدد انجام آن میباشد اصلاحات اساسی ادارات است که موردتوجه تام ومخصوصا برای کمك باین منظور در نظر است متخصصینی از ممالك متحده امریکا استخدام وبکار وادارد که از آنها حداکثر استفاده در راه اصلاح ادارات و ایجاد سرعت و سادگی در کار فراهم گردد تا هم ازاین راه تسهیلی عمده در گردش کارهای مردم شده وهم در رشته های مختلف مالی وپولی واقتصادی وتعدیل مالیاتها وعمل بانکداری وتشکیلات ژاندارمری و شهربانی وشهرداری وغیره رویه محکم ترورونق بسیاری نصیب کشور گردد.

ضمنا از نظر دور نساخته ام که جوان های تحصیل کرده ما تا چه اندازه ممکن است ما را درچنین موقع مشگلی یاری نمایند واز اینرو دستور داده شده است اشخاصی که دارای دیپلم ولیسانس ودکترا میباشند واز کار دور هستند بوسیله دفتر اینجانب دعوت شده وتا حدی که ممکن باشد در ادارات مختلف استخدام شوند تا پس از فراگرفتن تجربیات لازم بتدریج لایق خدمات مهم کشور گردند

البته طبقه منور الفکر هموطنان عزیز خوب متوجهند که موجبات عمده رذایل وعادات بد همانا بیکاری وتن پروری است وبرای احتراز از آن دولت در صدد است برای کار های عمومی که در این چندوقت دچار وقفه گردیده است تهیه وسایل نماید تا درساختمانهای مختلف وآبیاری و کشاورزی ودیگر امور عام المنفعه هرکدام طبق برنامه معین تولید کارهای مفید نماید.

صرف نظر از این نکته بدیهی است ثروت هرمملکت در نتیجه کار و سعی و عمل افراد است و مملکت ما گذشته از استعداد کشاورزی بحمدالله فعلا دارای کارخانه هائی است که برای تهیه مواد اولیه مورد مصرف آن کارخانه‌ها باید کار کرده و بتدریج برظرفیت تولید افزود و انشاء الله کارخانجات دیگری نیز تاسیس نمود که تدریجا احتیاجات کشور تامین گردد بعلاوه راه سازی ها و تکمیل رشته های راه آهن، ساختن سدها و آبیاریهای مفید که قانون آن در دست تکمیل و قریبا بمجلس شورای ملی تقدیم میشود از جمله اموری است که برای ایجاد کار کاملا موثر و بمجرد اینکه درهر قسمتی وسائل آن آماده شود ونقشه دولت پیشرفت کند راه تهیه کاربرای هموطنان عزیز ازهرجهت فراهم خواهد گردید.

نسبت بخوار بار و ارزاق اهالی نیز اطمینان میدهم که باسختی اوضاع دقیقهٔ از وظائف مسئولیت غفلت نشده وامیدوارم با جمع آوری کامل ارزاق و تنبیه وسیاست سخت که نسبت بمحتکرین درنظر گرفته ام موجبات رفاه و آسایش اهالی ازهرجهت فراهم خواهد شد وجای نگرانی باقی نخواهد ماند ومخصوصا تذکر میدهم که امور منع احتکار از این ببعد تحت اداره و نظر مستقیم اینجانب اداره میشود و قوانین موضوعه درکمال سرعت و بدون ترحم نسبت بامحتکار کننده مجری خواهد شد و بر افراد نا صالح وطماع معلوم خواهد گردید که از ترقی دادن اجناس و بالا بردن روزانه قیمتها مخصوصا در این موقع که وظیفه عموم بربذل مال وحسن ارفاق و ایثار است چه عواقب و خیمی را استقبال خواهند نمود.

انتظار دارم عموم هموطنان از این راه صواب و رستگاری پیروی نموده خود را شایسته مقام فردصالح وایرانی شرافتمندی سازند وجشن سلطنت شاهنشاه دل آگاه را در قلوب خود برپا دارند و موجب شادمانی وسعادت شاهنشاه شوند وبا کمال ضراعت و ابتهال اتفاق و اتحاد ایرانیان و کمال حشمت و عظمت ایران عزیز را از خداوند متعال مسئلت نمایند.

گزارش کشور

اعلام رای

دیوان کیفر درباره متهمین شهربانی

دادگاه ساعت ۸ و ۴۵ دقیقه با حضور نه نفر وکلای مدافع رای صادره را در باره هیفده نفر متهمین شهربانی بشرح ذیل اعلام نمود:

رکن الدین مختار باتهام ارتکاب به موارد خلاف قانون ذیل:

درباره ۱۸۶ فقره باز داشت غیر قانونی دو سال و نیم حبس ومحرومیت از خدمت دولت ۲ـ شلاق زدن بضرابی ۶ سال با اعمال شاقه

۳ـ باز داشت غیر قانونی عیسایاس ۶ ماه حبس تادیبی وپانصد ریال غرامت

۴ـ معاونت در قتل خزعل، دیبا، فیروز ۸ سال با اعمال شاقه

۵ـ تبعید مادام لیلیان، آتابکیان نقی زاده، مراد ۸ سال محرومیت از حقوق اجتماعی وانفصال از شغل خود بنابراین به حد اشد مجازات آنها که ۸ سال حبس با اعمال شاقه است محکوم میشود.

جهانسوزی	۵	سال حبس با اعمال شاقه
جوانشیر	۱	« « تادیبی
عبدالله مقدادی	۶	« « با اعمال شاقه
فدوی	۳	« « با اعمال شاقه
هادی نظمی	۲	« « سال مجرد
عسکر فروتن	۲	« « سال مجرد
عقیلی پور	۳	« « با اعمال شاقه
حسینعلی فرشچی	۱۰	« « با اعمال شاقه
عباس بختیاری	۱۰	« « با اعمال شاقه
فولادی	۵	سال حبس با اعمال شاقه

اشخاص زیر بعلت عدم کفایت دلیل ثابت تبرئه شدند.

۱ـ منصور وقار ۲ـ حبیب‌الله خلج

۳ـ مستوفیان ۴ـ فتح الله چوبین

۵ـ عباس‌مجنون یاوری ۶ـ عباس‌جمشیدی

جایزه غله

چون طبق تصمیم اخیر دولت کلیه محصول باید از خرمن بانبارهای دولتی حمل وفروخته شود و نظر بتسهیلاتی که برای دارندگان جنس موجود است دیگر پرداخت جایزه از مهر ماه ببعد مورد پیدا نمیکند بنابر این باطلاع آقایان مالکین تهران رسانیده شده که جایزه برای گندم و جو فقط تا آخرمهرماه پرداخت خواهد شد واگر مالکی جنس خود را تا آخر مهر تحویل ندهد طبق مقررات تحت تعقیب قرار خواهد گرفت.

اسکناس وپشتوانه آن

تا روز ۱۹ شهریورماه ۲۷۰۰ ملیون ریال اسکناس ازطرف هیئت نظارت اندوخته اسکناس ببانك ملی ایران تحویل شده است از این مبلغ در روزمزبور ۳۱۵ر۷۰۱ر۴۴۸ ریال در دست بانك وبقیه بین مردم درگردش بوده است ارزش قانونی زر و سیم پشتوانه اسکناس نیز که تا روز مزبور ویر کلیه هیئت نظارت اندوخته اسکناس بوده است ۹۵ـ۸۶۰ر۳۵۱ر۶۷۰ ریال میباشد.

مسابقه قهرمانی تنیس

مراسم قرعه کشی مسابقه های قهرمانی تنیس پایتخت امروز درساعت ده باحضور هیئت تنیس در دبیر خانه انجمن ملی تربیت بدنی انجام یافت.

برنامه مسابقه روز جمعه بیست وهفتم شهریور ماه

ساعت ۱۶ در زمین بانك ملی ایران آقای احمد قیصریه باآقای محمد علی اسکندری

ساعت ۱۶ ونیم در زمین بانك ملی ایران آقای هانری نعمانی باآقای محسن افشار

ساعت ۱۶ درزمین بوستان ورزش آقای مصطفی همایون باآقای بیژن شفازند

ساعت ۱۶ ونیم درزمین بوستان ورزش آقای ربیع معیر با آقای پاشا

بقیه برنامه مسابقه بعدا باطلاع خواهد رسید.

تازه ترین خبرها

جبهه خاور ـ نبردی که اکنون در جبهه استالینگراد جریان دارد انظار کلیه جهانیان را بسمت خود معطوف داشته و ساعتی نمیگذرد که خبر گزاریها و روزنامه های جهان در باره آن خبر تازه‌تری منتشر ننمایند.

شرح شدت و سختی نبرد استالین گراد و کشتار مهمی که در این مدت درآنجا شده وبمباران های موحشی که انجام میگیرد هیچکدام باعث آرامش قلب خوانندگان و شنوندگان خبرها نگردیده و تنها موضوعی را که میپرسند اینست که آیا این شهر سقوط کرده یانه و آیا در دست نیروی شوروی یا بتصرف نیروی آلمانست.

جنگهای پیرامن استالین گراد فعلا باوضعیت شهر و شکافی که در استحکامات پدید آمده تقریبا بدو قسمت مجزای جنوبی و شمال باختری تقسیم شده ودر هردو قسمت وضعیت نیروی شوروی در مقابل ارتش آلمان وخیم گردیده است.

تنها سنگری که هنوز با کمال استقامت در مقابل نیروی مهاجم پایداری کرد سقوط این شهر را بتعویق میاندازد آنها پایداری دلاورانه و دفاع رشادت آمیز هست که نیروی سرخ در مقابل نیروی مهاجم از خود نشان میدهد.

جبهه مصر دیروز فعالیت کشتیها و شلیك توپخانه طرفین از یکطرف پرواز هواپیما های انگلیسی و بمباران طبرق و سلوم و راههای ارتباطی بین آنها از طرف دیگر باعث گردیده بود که آرامش این جبهه تا اندازه مختل شده ووضع جدیدی بخودگیرد. طوفان ریك مختصری که نزدیك آن بیابان بر خاست با گرد و خاك خود غرش توپها و انفجار بمبها را همراه برده بطوری که پس از غروب آفتاب سکوت مطلقی بآن بیابان تاریخی حکمفرمائی میکرد.

جبهه خاوردور ـ اعلامیه وزارت دریاداری امریکا چنین اشعار میدارد:

جنوب اقیانوس آرام ـ جنك گوادالکانال از شدت خود کاسته است و ملوانان تفنگدار همواره مواضع خود را نگهداری کرده ونیروهای کشتی آنها پیوسته ابراز فعالیت مینمایند.

در پانزدهم سپتامبر دوبمب افکن سنگین ارتش از نوع دژ پرنده بوئینك در خلیج رکادا واقع در کناره شمال باختری جزیره سانتاایزابل برتاسیسات کناره حمله برده اند. پس از آن حریقهائی مشاهده شد.

درشانزدهم سپتامبر بمب افکنهای عمود رو نیروی دریائی ازنوع گرومان اوبخرسی در جنوب شواسل بر رزمناوها و ناوشکنهای ژاپنی حمله کردند. یك رزمناو بوسیله اژدر و یکی دیگرهم بوسیله بمب آسیب دیده اند.

کوششهای سیاسی

امروز رسما اعلام شده که ناو هواپیمابر برك تاون بظرفیت ۱۹۹۰۰ تن غرق شده واین دومین کشتی هواپیما بر امریکاست که پس ازواقعه پیرل هربور غرق میگردد.

طبق اطلاعاتی که از برلن رسیده واحد برای نیروهای مسلح آلمانی در مدیترانه مطرح گردیده وقراراست نیروهای آلمان متمرکز در کشورهای بالکان و ایتالیا ولیبی و مستعمرات افریقائی فرانسه تحت فرماندهی واحد درآیند. نقشه آنها تنظیم و تسلیم هیتلر گردیده است.

روزنامه‌نگاران ترکیه که به انگلستان مسافرت کرده اندامروز از طرف خبرگزاری انگلیس بنهاردعوت شده اند مشاهده عمارت جدیدی که در خیابان فلیت ساخته شده و دوایر عدیده این قدیمترین خبرگزاری دنیا در آنجا باشند در مهمانان نامبرده تاثیر فوق العاده مسرت آمیزی بخشیده است ویلیام مولونی مدیر کل آن خبرگزاری بنمایندگان جراید ترکیه خیر مقدم گفته و از آزادیخواهی وبصیرت و دور اندیشی آنها که در انگلستان مورد توجه و تحسین واقع گردیده تعریف و تمجید کرده گفت ده سال دیگر درست یك سده ازتاریخ تاسیس این خبرگزاری خواهد گذشت وهمواره کمال مطلوب این بنگاه عبارت از سرعت انتشار ودرستی وصحت اخبار بوده است.

ضمنا شمه ئی از تغییرات اخیری که دراین خبرگزاری حاصل گردیده بیان نموده اظهارداشت اکنون این خبر گزاری متعلق بکلیه جراید انگلستان می باشد و از هرگونه مداخلات خارجی بر کنار بوده استقلال و بیطرفی مطلق خود را محفوظ داشته است.

در پایان نطق جام خود را برای سعادت و رفاهیت ترکیه و تقویت اتحاد انگلیس و ترکیه سرکشید. آقای (یالچین) از طرف همکاران خود پاسخ داده پس از اظهار اینکه اخبار و اطلاعات باندازه نان روزانه لازم وضروری میباشد جام خود را بسلامتی پادشاه وسعادت انگلستان نوشید.

وارگاش رئیس جمهور برزیل بمناسبت اعلان جنك بتاریخ سی‌ام اوت امروز فرمان بسیج عمومی را در تمام کشور امضا نمود طبق این فرمان کلیه افراد ذخیره باید منتظر احضار باشند وزارت دفاع ملی برزیل مجاز است راجع بتامین خوار بار و سازمان تبلیغات و دفاع ملی اقدامات مقتضی بعمل آورد.

مجلس شوری

هشتادو ششمین جلسه مجلس شورای ملی روز پنجشنبه ۲۶ شهریور ماه ۱۳۲۱ یکساعت و سه ربع قبل از ظهر بریاست آقای اسفندیاری تشکیل صورت جلسه پیش خوانده و تصویب شد

آقای طباطبائی مخبر کمسیون نظام درصورت جلسه اشکالی داشتند واظهارداشتند که بایدجمله **در صورت تاخیر ویا غیبت** بحال خود باقی بماند و حذف کلمه تاخیر معنی جمله را تغییر میدهد.

آقای سرتیپ ریاضی هم همین تذکرراادادند

آقای انوارتذکر دادند که اوضاع رابرداریدآخر اکثریت مجلس رای داده چرا بی احترامی میکنید یافرمایش رئیس یا مخبر یا معاون وزارت جنك نمیشود چنین کارهائی را کرد اگر اشتباهی شده بعدا در ماده الحاقیه ممکن است درست کنید.

آقای رئیس ـ رای بخود ماده گرفته شده بود

آقای اوحدی ـ این بنده با اینکه وجود نظام و ارتش را برای عظمت وامنیت کشورلازم میدانم متاسفانه از نقطه نظر نمایندگی که حفظ مصالح عمومی کشور است درصف مخالفین قانون ۱۳۱۷ قرار گرفتم برای روشن شدن ذهن آقایان محترم بنده تذکراتی راجع ببعضی ازمواد آن قانون دارم آقایان لازمست با توجه اظهار عقیده کنید موادی که در این لایحه اشاره نشده است بنده تذکر میدهم از جمله آنها ماده ۲۹ است که در اصل احضار مشمولین نوشته شده دراین ماده می‌نویسد برحسب فرمان همایونی ممکن است درموقع احتیاج طبقات مختلفهٔ که هنوز بسن سربازی نرسیده اند بخدمت احضار گردند که در اینصورت مشمول مقررات این قانون خواهند بود

بنده نمیدانم مقصود از کلمه احتیاج که دراینجا قید شده چه احتیاجیست آیا احتیاج به بسیج عمومیست که جایش در این فصل نیست و بایستی برود در اصل بسیج عمومی و اگر مقصود از احتیاج احتیاج به پیشه و هنر جوانان ۱۷ و ۱۸ و ۱۹ ساله است چه احتیاجیست که در ارتش حاضر بخدمت شوند اگر ارتش چنین احتیاجی دارد مثل سایر وزارتخانه ها آنهارا استخدام کند من بشمامیگویم امروز ملت تمام چشمش متوجه مجلس ونمایندگان است امروز ملت امیدوار است که وکلا از روی دقت و مراقبت سرنوشت آنهارا تامین کنند این ماده ۲۹ بود.

مادهٔ دیگر ماده ۱۶۳ است که جزو این مواد نیست، فراریان ویا کسانیکه بخارجه مسافرت نموده اند چنانچه مدت فرار و یا عدم حضور آنها بمحل خدمت بیش از یکسال بطول انجامید بضبط کلیه اموال محکوم خواهند شد انصاف میخواهم اگر یکنفر مسافرت کرد بخارجه و بیش از یکسال طول کشید چند رقم باید مجازات شود، یکدفعه دو برابر خدمت کند دفعه هم مالش توقیف شود مگر دوره دوره دیکتاتوریست که مال او را باید بگیرند (صحیح است ـ صحیح است) اگر باین ماده رای میدهید شما بدهید من نمیدهم.

سوم ماده ۱۳۵ است که مینویسد:

افراد احتیاط و ذخیره زیر از احضار برای تجدید تعلیمات و وهله اول بسیج عمومی معاف می باشند.

ا ـ بیمارانیکه قادر بحرکت نباشند

ب ـ زندانیان

ج ـ رؤسای دادگاهها و مامورین سیاسی و قونسولی و سایر نمایندگان دولت شاهنشاهی در خارجه

د ـ شهرداریها و کدخدایان رسمی

ه ـ مدیران وآموزگاران دبستان وآموزشگاههای فلاحت که بتصدیق وزارت فرهنك یعنی جانشین برای آنهامقدور نباشد

کارگران راه آهن که لااقل سه ماه قبل از صدور حکم داخل خدمت شده باشد.

کارمندان ارتش.

در این ماده آقای مؤید احمدی حاضر بودند که چقدر عرضحال دادم بوزیر وقت که آقا شما کدخدای رسمی را معاف میکنید آموزگاردبستان وتمام استادان ودبیران را معاف کنید ولی بکوزیر یامعاون یا نخست وزیر جوانی رامعاف نمیکنید چه مزیتی دارد مدیر دبستان بمدیر دانشگاه؟ چه مزیتی دارد یك آموزگار بریك استاد اگر باید استثناء شود همه را استثناء کنید. پرسیدم جواب دادندامر است نمیشود خیلی خوب امروز که اینطور هست امروز باید از روی دقت ومطالعه این موضوع ها حل شود.

یك رئیس دادگاه نباید خدمت کند ولی تمام مستشاران دیوان کشور تمام دادستانها و .... باید خدمت کنند تمام این مواد همانطور است یابایدآن مواد بیاید واصلاح شود یاآنکه مجلس آن ۱۲۴ ماده را لغو کنند.

آقای طباطبائی ـ این بی سابقه است که قبل ازدستور راجع بمطلبی صحبت کنند. درشور اول هم صحبت کردیم ودر کمیسیون هم قرار شد چنانچه آقایان لازم دارند اگر موادی اصلاح شود بیاید به کمیسیون ومورد دقت ومطالعه قرار گیرد این موادی راکه آقا تذکر دادید چیز مهمی نیست

آقای نقابت ـ بنده اولین دفعه بود که دیدم بنطق قبل از دستور جواب قبل از دستورداده شد. عرضی که بنده داشتم دو موضوع است یکی تلگرافی است از اهواز رسیده با امضاء انجمن شهرداری که دارای رسمیت است ودیگری هم از تجار که از نگرانی راجع بخواروبار وحشت داشته ومینویسند نرخ گندم در آنجا تنی ۸۰۰ تومان است عدهٔ زیادی فقیر وبیچاره از فرط گرسنگی تلف میشوند این تلگراف مرا خیلی متاثر کرد زیرا یك سابقه داشتیم یعنی در ۱۹ فروردین برحسب پیشنهاد پیشکار دارائی آنجا قرار شد که با خرید قیمت ارزان چون زود رس است گندم آنجاتامین شود اهواز هم سرراه راه آهن سرتاسری ایران است و نمیشود گفت کامیون نداریم این موضوع

پیام ویلکی

دیشب ساعت ۱۹ و ۳۰ دقیقه مستر وندل‌ویلکی در برابر رادیو تهران نطق ذیل را خطاب بملت ایران ایراد نمودند:

ملت ایران

تازه ازیکی از زیباترین تجربیات زندگی خود برمیگردم.

در روز سال جلوس اعلیحضرت شما به تخت ایران، این سعادت بسیار بزرك را داشتم که شاه شما را باولین سفر هوائی او ببرم من هیچوقت این را فراموش نخواهم کرد و میتوانم مردم این ملت را تبریك بگویم از اینکه قائدی چنین جذاب چنین لایق وچنین فهمیده دارد.

در اینجا مستر ویلکی نطق دیشب خودرا که در این نامه درج شده است متذکر شده و پس از اینکه قسمت مهم آن را دوباره تکرار کرد چنین ادامه داد:

از مذاکرات خودم باشاه جذاب شما، بانخست وزیر بسیار لایق شما وبا وزیر خارجه با اطلاع و فهمیده شما دانستم که آنها عواقب مهم جنك امروزی را میدانند. آنها طبیعتا برفاه وآسایش ایران پس از اتمام جنك علاقه مند میباشند ومیدانم که آنها امید بآتیه را می بینند.

باوجود اینکه آن عده بدین میگویند که حتی پس از اینکه صلح دوباره باپیروزی متفقین برقرار گردد ملل کوچك باید تحت اداره وحمایت یکی از ممالك بزرك باقی‌مانند ولی من معتقدم که این نظریه کاملا بی‌اساس است من اطمینان دارم که باپیشرفت تربیت وفرهنك عمومی هر ملتی میتواند، خواهد توانست وباید که در راه توسعه سیستم سیاسی آزاد وپایدار بکوشد.

مطمئنا ایران که در یك ربع قرن گذشته بطور موفقیت آمیز بدنیا نشان داده است که بطرف نهضت پیشرفت میکند وبه تمدن دنیا ۵۰ قرن هنر های زیبا هدیه کرده است.

عالی ترین هدف صنعتی که قبل از هنر و صنعت یونان بوجود آمد وسالها پس از اضمحلال روم وبیزانس هنوز سبکهای جدید و مهمتری رابه وجود می‌آورد... قطعا ایران که گذشته‌ای بدین جلال داشته است ایران اخلاق این را دارد تصمیم وقصد این‌را دارد که بجلو برود وهنگامیکه پیروزی بدست آمد بشکل یك ملت کاملا آزاد درآید که زیر یوغ هیچ دولت بزرك دیگری نباشد.

این است آنچه ملت امریکا برای ایران میخواهد این است آنچه‌را که اولیای امور متفقین بایران ضمانت داده اند ملت ایران بیاد آورد که تنها شانس وآزادی اوبرای اینکه در دنیا زیست کند بسته به پیروزی متفقین است.

دنیا درآتش جنك میسوزد.

دراینجا مستر ویلکی از جنگی که آلمان ها بپا نموده اند سخن راند و اظهار داشت که متفقین از ایران میخواهند که این آتش را با او خاموش کنند.

وبالاخره پس از اینکه از دنیای پس از جنك صحبت کرده و گفتند که دراین دنیا هر ملتی حکومت خود را انتخاب خواهد کرد نطق خودرا بدین شکل بپایان رساندند:

ایران گذشته پر افتخاری دارد وبا پیروزی متفقین امید آتیه ای ازاین پرافتخارتر خواهدداشت وخیلی متشکرم.

پیام ویلکی

دیشب ساعت ۱۹ و ۳۰ دقیقه مستر وندل‌ویلکی در برابر رادیو تهران نطق ذیل را خطاب بملت ایران ایراد نمودند:

ملت ایران

تازه از یکی از زیباترین تجربیات زندگی خود برمیگردم.

در روز سال جلوس اعلیحضرت شما به تخت ایران، این سعادت بسیار بزرک را داشتم که شاه شما را باولین سفر هوائی او ببرم من هیچوقت این را فراموش نخواهم کرد و میتوانم مردم این ملت را تبریك بگویم از اینکه‌تاکنون چنین جذاب چنین لایق وچنین فهمیده دارد.

در اینجا مستر ویلکی نطق دیشب خود را که در این نامه درج شده است متذکر شده و پس از اینکه قسمت مهم آن را دوباره تکرار کرد چنین ادامه داد:

از مذاکرات خودم باشاه جذاب شما، بانخست وزیر بسیار لایق شما وبا وزیر خارجه با اطلاع و فهمیده شما دانستم که آنها عواقب مهم جنك امروزی را میدانند. آنها طبیعتا برفاه وآسایش ایران پس از اتمام جنك علاقه مند میباشند ومیدانم کـه آنها امید بآتیه را می بینند.

باوجود اینکه آن عده بدبین میگویند که حتی پس از اینکه صلح دوباره باپیروزی متفقین برقرار گردد ملل کوچك باید تحت اداره و حمایت یکی از ممالك بزرك باقی‌مانند ولی من معتقدم که این‌نظریه کاملا بی‌اساس است من اطمینان دارم که باپیشرفت تربیت وفرهنگ عمومی هر ملتی میتواند، خواهـد توانست وباید که در راه توسعه سیستم سیاسی آزاد وپایدار بکوشد.

مطمئنا ایران که در یك ربع قرن گـذشته بطور موفقیت آمیز بدنیا نشان داده است که‌بطرف نهضت پیشرفت میکند وبه تمدن دنیا ۵۰ قرن هنر های زیبا هدیه کرده است.

عالی ترین هـدف صنعتی که قبل از هنر و صنعت یونان بوجود آمد وسالها پس از اضمحلال روم وبیزانس هنوز سبکهای جدید و مهمتری را به وجود می‌آورد... قطعا ایران که گذشته‌ای بدین جلال داشته است ایران اخلاق این را دارد تصمیم وقصد این‌را دارد که بجلوبرود و هنگامیکه پیروزی بدست آمد بشکل یك ملت کاملا آزاد درآید که زیر یوغ هیچ دولت بزرك دیگری نباشد.

این است آنچه ملت امریکا برای ایران میخواهد این است آنچه‌را که اولیای امور متفقین بایران ضمانت داده اند ملت ایران بیاد آورد که تنها شانس وآزادی او برای اینکه در دنیا زیست کند بسته به پیروزی متفقین است.

دنیا درآتش جنك میسوزد.

در اینجا مستر ویلکی از جنگی که آلمان ها بپا نموده اند سخن راند و اظهار داشت که متفقین از ایران میخواهند که این آتش را با او خاموش کنند.

وبالاخره پس از اینکه از دنیای پس از جنك صحبت کرده و گفتند که دراین دنیا هر ملتی حکومت خود را انتخاب خواهد کرد نطق خودرا بدین شکل پایان رسانیدند:

ایران گذشته پر افتخاری دارد وبا پیروزی متفقین امیدآتیه ای ازاین پرافتخارتر خواهدداشت وخیلی متشکرم.

گزارش جهان

خبرگزاری پارس

مسکو — بقرار اظهار خبر گزاری شوروی شب چهار دهم سپتامبر عده زیادی از هواپیماهای شوروی هدفهای نظامی وصنایع جنگی بخارست و پلوستی و گنیکسبرك و هدفهای سایر شهرهای رومانی را بمباران نمودند.

در نتیجه ۳۳ حریق که توام با انفجار هـای شدیدی بود دربخارست بر پا گردید و شش انفجار شدید در سرباز خانه ها و وزارت جنك روی داد در پلو ستی نیز شش حریق ایجاد گردید اکنون شهر غرق در شعله های آتش است هشت حریق که توام با انفجار بود در کنیکسبرك بظهور رسید تمام هوا پیما ی شور وی بـا ستثنای یکی از این عملیات بمراکز خود باز گشتند.

مسکو — بقـرار اظهـار خبر گـزاری شوروی اعلامیـه اداره اطلاعات شـور وی چنین اشعار میدارد.

شب شانزدهم سپتامبر نیرو های شور وی در مغرب و جنوب باختری استالین گراد و در ناحیه مزدوك با دشمن بیکار نمودند در سایرمناطق جبهه تغییراتی روی نداده است.

درباختر استالین گراد رزمهای شدید همچنان ادامه دارد.

دشمن در یکی از مناطق تنگ و محدود پیاده نظام و تانك وهواپیما تمرکز داده وبحملات شدیدی مبادرت نمود وپس از تحمل تلفات سنگین باندکی پیشرفت نائل شد.

توپخانه و تفنگهای ضد ارابه جنگی شوروی شش تانك دشمن را منهدم نمودند و هنگام روز آتشبار های ضد هوائی و خلبانان شوروی ۳۵ هواپیما های آلمان را سر نگون ساختند.

در جنوب باختری استا لین گراد یکو احد شوروی حملات دشمن را دفع نموده و دو تانك و چندین توب دشمن منهدم و یك گردان پیاده نظام آلمانی را نابود نمود.

درمنطقه دیگرجبهه سربازان یکواحد شوروی که در تحت فرماندهی شیلیکین بو دند ۲۰۰ تن از هیتلریها را بخاك هلاك انداختند و پنج تانك و ده کامیون ویك آتشبار آلمانی را منهدم وقریب یك گروهان از هیتلریها را نابود ساختند.

خلبانان شوروی چهار تانك وعده زیادی از کامیونهای دشمن را که حامل نیرو و آذوقه و مهمات بود منهدم نمودند.

در جنوب خاوری نورو میسك یك واحد از ملوانان تفنگدار شوروی تحت فرمان و ستریکف درعرض سه روزعملیات جنگی نزدیك یك گردان از نیروی پیاده دشمن را نابود نمود.

دریک ناحیه دیگر ملوانان کشتی‌های جنگی شوروی در دریای سیاه بحمله متقابل پرداختند و هیتلریها را که پیشرفت میکر دند عقب راندند.

هیتلر یها چهار تانك از کار افتاده و شش توپ ضد هوائی و ده کامیون و بیست گاری پر از آلات جنگی در میدان جنگ باقی گذاشتند یکواحد از ناوگان سرخ متمرکز در دریای بالتیکـا تحت فرماندهی کو دریا نسف چند بار بر مراکز مقاومت دشمن حمله برد و باضربت های مستقیم چندین آتشبار دشمن را آسیب رسانیده.

توپچی های این واحد در عوض یکروز هفتاد وهشت تن هیتلری را با شلیك تفنگ کشتند.

لندن — خبرگزاری فرانسه‌آزاد خبرمیدهد امروزبامداد بسیاری از روزنامه‌ها مینگارند اینك مدت دو سال است که نیروی هوائی آلمان در آسمان سخت ترین شکستی را تحمل کرده که در تاریخ آلمان سابقه‌ندارد روزنامه‌تامز مینگارد در این مدت دو سال نیروی هوائی آلمان پانصد هواپیما برای حمله برفرازجنوب خاوری انگلستان فرستاد و از این عده یکصد و هشتاد و پنج تا سرنگون گردیدند و حال آنکه انگلیسها در این حدود بیش از بیست وپنج هواپیما و یازده خلبان ازدست ندادند اکنون مسلم گردیده که این نبرد سه ماهه کـه بزرگترین مرحله آن همان موقعی بود که نیروی هوائی آلمان پانصد هواپیما برای عملیات جنگی هوائی‌انگلستان فرستاد ازلحاظ جنگی‌منجر بیك پیروزی گردید که دست کمی از پیروزی (ترافالگار) نداشت.

پیروزی (ترافالگار) هرچند جنگ رایپایان نرسانید ولی این نکته را مبرهن ساخت که حتی اگر خطوط ارتباطی جزایر انگلیس با متفقینش مقطوع گردد ونیروی لشگری پست‌تر از نیروی دشمن باشد باز این کشور بهیچ رو تحت تسلط دشمن درنخواهد آمد.

نبرد انگلستان در سال ۱۹۴۰ نیز آن نکته را بخوبی‌مشخص نمود مزایای‌پیروزی نه تنهاراجع بآنهائی است که مساکنشان از دست دشمن رهائی یافته بلکه مختص ملت هائی نیز هست کـه بر علیه مهاجم قیام کرده اند.

روزنامه تایمز نشان میدهد که چگونه دشمن در مورد حملات هوائی روزانه از میدان بدر رفت وسپس شبانه بحمله پرداخت و پس ازچندی ناگزیر شد دست ازحملات روزانه نیربکشد زیرا ملاحظه نمود که تلفاتی که هنگام شب میدهد بقدری زیاد است که ادامه آن در برابر نتایج کمی که حاصل میشود ارزش ندارد وآنکه‌دیگرنیروی هوائی آلمان طبق اصول‌جنگی آلمانی رفتار کرد و تمام توانائی خود را برای عملیات واحدی بکار برد.

درخلال این احوال نیروی هوائی متفقین در باختر بحمله پرداخت و حملاتی که هنگام شب نمود مهمتر و موثرتر از حملاتی بود که دشمن بر فراز انگلستان کرد زیرحملات‌هوائی متفقین‌متوجه‌مراکز صنعتی آلمان بود.

از سال ۱۹۴۰ مبارزه‌برای تسلط بر آسمان انگلستان مبارزه‌ئی بود که اهمیت مرك و زندگی داشت.

ما برای حفظ جان‌خود مبارزه میکردیم ولی امروز مرکز اتحادیه جهانی را تشکیل داده ایم وبنابرمند یك روش جنگی و اصول مهاجمه هستیم جائی که نیروی هوائی ملتی در موقع بروز خطر ازعهده نجات یك جزیره برآمده این نیروبتنهائی نخواهد توانست قاره ئی را رهائی بخشد.

میدان‌جنك — خبرگزاری شوروی خبر میدهد در ناحیه مزدوك نیروی شوروی با یکدسته از نیروی دشمن که در کناره جنوبی رود پیاده شده بود مشغول نبرد میباشند.

آلمانی‌ها در این کناره مقداری تانك انتقال داده و در صدد پیشرفت هستند و در یك منطقه دیگر هم‌هفتاد تانك بمیدان جنك فرستاده اند. این ارابه‌های جنگی وارد خطوط جلوداران ما گشته و در مواضع مـا راه یافتند نیروی شوروی‌نیروی پیاده دشمن را که پشت سر تانکها حرکت‌میکرد از واحد زره‌پوش مجزی نمود و بآن تلفات‌سنگین وارد آورد و آنها را تا مواضع نخستین خودشان عقب نشانیدند. توپخانه‌شوروی و سربازان مسلح بتفنگهای ضد تانك ۸ تانك آلمانی را کـه وارد خطوط ما شده بودند نابود نمودند.

در یکمنطقه دیـگر نیروی تند رو پیاده و تانکهای دشمن در قصبه ای سربدر آوردند. یکواحد از نگهبانان شوروی نیروی دشمن‌را که در این قصبه تمرکز داشت محاصره کرد و اکنون مشغول نابود کردن مهاجمین میباشد.

لندن — خبرگزاری انگلیس خبر میدهد در لندن رسما اظهار اطلاع میشود که چندهواپیمای دشمن شب گذشته بـر فراز نواحی ساحلی خاور انگلستان پرواز آمده و چندین بمب فروریخته اند در نتیجه خسارات مختصری وارد آمده و عده قلیلی‌نیزتلف شده‌اند یك هواپیمای دشمن‌سرنگون گردید.

سیدنی — چنانکه خبرگزاری انگلیس اطلاع‌میدهد فردوزیر جنك استرالیا پس‌ازبازرسی بیمارستانهای صلیب سرخ اظهار داشته که نسبت بیماران ارتش استرالیا از نسبت بیماران مرد غیر نظامی کمتر است.

حتی در نواحی شمالی که در آنجا مالاریـا فراوان است در میان هزار سرباز درعرض‌یکسال فقط یکتن بدین بیماری مبتلا گردیده سربازان‌باید در آموزشگاهی که بدین منظور در واز جدید جنوبی ایجاد شده است تعلیمات کافی فراگیرند.

این عده مدت ۱۵ روز در این محل‌مانده و در آنجا با اصول مبارزه در مقابل بیماریها و عقیم کردن آب و خشك کردن باتلاق‌ها آشنا شده و طریقه ساختن دوشهای آب و اطاقهای مخصوص سوزانیدن جسد مردگان را فرا میگیرند.

لندن — چنانکه‌خبر گزاری‌فرانسه‌آزاد اطلاع میدهد کمیته ملی فرانسه بمناسبت برقراری خدمت نظام اجباری در آلزاس ولورن‌از طرف آلمانها پیام اعتراض آمیزی بمضمون زیرخطاب بکلیه‌ملت های جهان انتشار داده است.

دولت‌آلمان پس‌ازالحاق آلزاس ولرن‌بآلمان پس از جنك کنونی و بیرون راندن عده زیادی از مردم این نواحی و ضبط اموال و دارائی آنها تا کنون مردم‌الزاس و لرن را که از طرف آلمانها اجبارا آلمانی خوانده شده اند بزور وادار ساخته است که در صفوف ارتش آلمان وارد شده‌برعلیه هم میهنان خویش و متفقین فرانسه بجنك پردازند. کمیته ملی فرانسه که از تمامیت خاك فرانسه و حقوق افراد آن دفاع میکند در مقابل تمام دنیای متمدن بر علیه این لطمه تازه ای که بـر خلاف قوانین بین المللی و برخلاف تمایلات وآمال خود مردم الزاس‌ولرن که از صمیم قلب وابسته بفرانسه هستند اعتراض نموده و اعلام میدارد که آلزاس و لرنیها همواره عضو اساس جـامعه فرانسوی بـاقی خواهند ماند.

در این باره پروفسور رنه‌کاسن کمیسر ملی دادگستری‌دیروز عصر درجلوی رادیو چنین‌اظهار داشت‌آلمان از تجهیزاجباری جوانان‌آلزاس ولرن دو منظور دارد یکی اینکه تلفات موحش خود را در جبهه روسیه تا حدی جبران نماید دیگر آنکه بقصد خود درباره الحاق قطعی‌نواحی باختری‌اروپا و آلمانی کردن این نواحی که بعقیده آلمان باید در آینده سنگر وحصار نظم نوین اروپائی بشمار روند جنبه رسمی و قطعی بخشد. فرانسه جنگجو هرگز با متارکه ننگین‌جنك که از طرف زمامداران کنونی دولت‌ویشی موافق نموده وبنابر این درنظر کمیته فرانسویان فرق نمیکند که قبلا در قرارداد متارکه کمپین در باره الحاق الزاس‌ولرن طبق ماده خاصی‌سازش حاصل شده یا اینکه بعد دولت ویشی با روش ننگین و مخالف شرافت خود بدین امر نیز مانند کار اجباری فرانسویان برای آلمانها تن در داده باشد.

لندن — خبر گزاری انگلیس خبر میدهد وزارت‌دریاداری‌انگلیس خبرمیدهد که دوناوشکن انگلیس بنام (سیخ) و (زولو) طی عملیات اخیردر آبهای طبرق‌غرق شده اند عده زیادی‌از افسران وملوانان زولو نجات یافته اند.

ناو شکن سیخ هنگامی که غرق گردید در نزدیکی‌طبرق قرارداشت وامیداست که‌بازماندگان آن صحیح و سالم بکرانه برسند سیخ و زولو از ناوشکن جزء طبقه (تریبو) بودند ظرفیت آنهـا ۱۸۷۰ تن وسرنشینان آن بالغ بر ۱۹۰ تن بود. ساختمان این دو ناوشکن در ۱۹۳۸ بپایان‌رسیده بود.

قاهره — خبر گزاری انگلیس خبر میدهد اعلامیه ستاد ارتش انگلیس در قاهره اشعار میدارد که شب‌پانزدهم سپتامبر گشتی‌های انگلیس در تمام مناطق جبهه مشغول فعالیت بوده وباگشتیها ودسته های بیکاری دشمن مشغول زد وخورد شده. و آنها را بستوه آوردند دیروز از طرف نیروی زمینی‌هیچ واقعه‌ای‌روی‌نداد ولیکن چنانکه گزارش میدهند دامنه‌کی بر فعالیت‌نیروی‌هوائی برفرازمیدان جنك اضافه شده بود یك هواپیمای شکاری دشمن بطور قطع سرنگون گردید ودست کم پنج هوا پیمای دیگر دشمن بطور احتمال بمراکز خود باز نگشتند.

چونك کینك — چنانکه خبرگزاری‌انگلیس اطلاع میدهد ژنرال چیان کای‌چك پس‌از سرکشی باستانهای شمال باختری چین که مدت یکماه‌بطول انجامید باتفاق همسرش وارد چونك کینك گردید و در آنجا پیش از پذیرائی هیئت پارلمانی انگلیس‌و وندل‌ویلکی مدتی باستراحت خواهند پرداخت هر چند برنامه مسافرت وندل ویلکی بچونکینك هنوز تنظیم نشده است لکن احتمال میرود که وی در اوائل ماه اکتبر بپایتخت کشور چین وارد شده و مدت پنج روز در آنجا بسر برد.

لندن — خبرگزاری انگلیس خبر میدهد اعلامیه وزارت هواپیمائی چنین اشعار میدارد:

شب‌گذشته هواپیما های مامور کرانه بدون تحمل تلفات برحوضچه‌های شربورك حمله‌بردند.

دارد یك آموزگار بریك استاد اگر بـاید استثناء بشود همه را استثناء کنید. پرسیدم جواب دادندامر است نمیشود خیلی خوب امروز که اینطور هست امروز باید از روی وقت ومطالعه این موضوع ها حل شود.

یك رئیس دادگـاه نباید خدمت کند ولی تمام مستشاران دیوان کشور تمام دادستانها و .... باید خدمت کنند تمام این مواد همانطور است یاباید‌آن مواد بیاید واصلاح شود یاآنکه مجلس آن ۱۲۴ ماده را لغو کنند.

آقای طباطبائی — این بی سابقه است که قبل ازدستور راجع بمطلبی صحبت کنند. درشور اول هم صحبت کردیم ودر کمیسیون هم قرار شد چنانچه آقایان لازم دارند اگر موادی اصلاح شود باید به کمیسیون ومورد دقت ومطالعه قرار گیرد این موادی راکه آقا تذکر دادید چیز مهمی‌نیست

آقای نقابت — بنده اولین‌دفعه بود که بنده بنطق قبل‌از دستور جواب قبل از دستورداده بودم. عرضی که بنده داشتم دو موضوع است یکی تلگرافی است از اهواز رسیده بـا امضاء انجمن شهرداری که دارای رسمیت است ودیگری هم‌از بازار که از نگرانی راجع بخواروبار وحشت داشته ومینویسند نرخ گندم در آنجا تنی ۸۰۰ تومان است عدهٔ زیادی فقیر وبیچاره از فرط گرسنگی تلف میشوند این تلگراف مـرا خیلی متاثر کرد زیرا یك سابقه‌داشتیم یعنی‌در ۱۹ فروردین برحسب پیشنهاد پیشکار دارائی آنجا قرار شد که با خرید قیمت ارزان چون زود رس است گندم آنجاتامین شود اهواز هم سرراه راه آهن سرتاسری ایران است و نمیشود گفت کامیون نداریم این موضوع کوچکی است و باید دولت توجه کند و تلگراف را هم اینك تقدیم آقای رئیس میکنم.

موضوع دیگر اینکه در طی این دوره پانزده ساله که مواد اصلاح میشدند بعضی مواد بر جسته دست انداز داخل میکردند که با جزئی مطالعه معلوم‌میشد که‌نظری‌دربین‌بوده بنده باین‌قسمت‌توجه کردم و آقـایان همکاران هم در اینجا بنده را تشویق کردند آنچه ممکن بود بنده این مواد را جمع کرده و قرار شد ضمن طرحی تقدیم مملکت شده و البته خواندن آن طرح در اینجـا موردی ندارد و فقط بنده رأس آنرا نام می‌برم.

یکی‌محاکمات وبیلان وزارت دارائی ودیوان محاسبات

دوم - مطالبات بانك روس از دولت

سوم - انحلال دیوان جزای عمال دولت کـه موضوعی ندارد صرفا انحلال نیست بلکه حك و اصلاح است.

چهارم - تغییر و الغاء تفسیر اصل ۸۲ قانون متمم اساسیست.

پنجم - محاکمه وکلا در محکمه اختصاصی است و این موضوعی ندارد زیرا آنها را هم بهتر است در محکمه انتظامی محاکمه کنند

ششم — مجازات و محاکمه متهمین مخصوص در محاکم ازدواج‌است که آنهم لازمست بمحاکم معمولی برود.

هفتم - راجع باختلاس مامورین شهربانی و آمار که باید اصلاح شود

هشتم - اجازه داده شده بود قبل از رسیدگی مجازات صادر شود ونام آنرا امر نامه گذاشته‌بودند

نهم — اختیارات زیادیست که بمدعی‌العموم‌ها داده شده بود که میتوانست پس از تبرئه متهم را در زندان نگه میداشت و وجه الضمانه را بقدری زیاد میگرفتند که متهم قادر بپرداخت‌نشده در زندان بماند.

دهم - انحلال شورای عالی انتظامی است که آقای اعتبار هم موقعی شرحی درآن خصوص‌دادند و با بودن محکمه انتظامی لزومی باین محکمه‌نبود

یازدهم - اصلاح قانون اعمال نفوذ است که‌از بین نرفته و باید اصلاح شود.

این ها موادی است که بنظر بنده رسیده و البته مواد اصلاحی بیش از اینهاست که آقایان تقاضا دارم با دقت و توجه مخصوصی باصلاح آنها اقدام نمائید.

بازمانده در شماره بعد

گزارش هفتگی

بازمانده ازصفحه اول

بتصرف کروزنی شدند بلادرنك به بهره برداری از چاه های‌نفت آن شروع خواهند کرد مابرای نمونه‌تفصیل اشغال مایکوپ را که دارای چاههای نفت ودستگاههای تصفیه وتهیه بنزین هواپیمائی‌بود و خبرگزاری شوروی تفصیل اشغال آنرا اطلاع داده است ذیلا مینویسم:

هنگامیکه‌نیروی زره‌پوش‌آلمان‌تحت‌فرماندهی فوق کلائیست ازآرماویر بسوی کورگانیاحرکت کردند در نزدیکی این نقطه مشاهده کردند که حریقهای دامنه داری برپاشده‌که شعله آن‌آسمان را روشن کرده است.

این حریق بر اثر آتش گرفتن نقاط‌نفت‌خیز برپا شده بود چاه های نفت کورسك همان وضع دیرین موقع صلح را حفظ کرده بود ولی‌فرماندهی نیرو بیکه ازاین‌ناحیه دفاع‌میکرد حاضر بود که‌همان اقدام‌غم‌انگیزرا درموردآین‌نقطه اخیرنیزانجام دهند ویران ساختن چاهای نفت کـه در چنین صفحه پهناوری قرار دارد کار آسانی نیست و مدتی‌وقت میخواهد و دراین موضوع تردید ندارد که‌خراب کردن آنچه سالیان متمادی برای آبادکردن آن وقت صرف شده بسهولت امکان ندارد

مهندس سالخورده ای که بدستور وی نقاط نفت خیز ویران‌میشد چند دقیقه دست‌از کار کشیده وخطاب بما کرد و گفت:

همین روزها بود که جشن سی و سومین‌سال آغاز کارخودرا در این نقاط نفت خیز برپا نمودم. زیرا در ماه اوت ۱۹۰۸ من وارد کوبان گردیدم در آن سال از این نقاط هنوز نفت استخراج نشده بود.

آلمانها امیدوار بودند بایك حمله ناگهانی‌نقاط نفت خیز را صحیح و سالم بتصرف آورند ولی هنگامیکه خواستند ازورود لابا بگذرند نقشه آنها بهم خورد.

نفت‌چاههای مایکوپ درهواپیمائی بکارمیرود دوروز پیش از آنکه نیروی سرخ مایکوپ را ترك گوید آخرین قطار های پراز ساز وبرك و تاسیسات نفتی از کرانه افق دور میشدند و بسوی (توابس)حرکت میکردند موجودی‌نفت هم بوسیله راه آهن حرکت داده شد وحتی گاریها را بانفت بار کرده و حرکت دادند.»

باتوجه باین گزارش مسلم است که آلمانهـا نقاط نفت‌خیزی‌رادرقفقاز بدست آورده اندبزودی استفاده ای از آنها نمی برند ولی چون دارای مهندسین کافی بوده و درتاسیس دستگاههای پالش دست‌کمی از دیگران ندارند قطعا درترمیم‌خرابی ها کوشیده و در مرمت کارخانجات ویران شده حد اعلای مجاهدت را مبذول خواهندداشت.

مطابق‌آخرین اطلاعی که‌خبر گزاری‌انگلیس از جبهه‌مزدوك میدهد نیروی آلمان بریك گردنه چندین بار حمله برده ولی حملاتش دفع گردیده است. باید چندی منتظر شد تا اخبار مفصلی از این جبهه برسد.

۵ — نیروی انگلیس در جزیره ماداگاسکار.

چنانکه بخاطر داریم نیروی دریائی انگلیس در اردیبهشت ماه‌سال جاری به بندر دیه‌گوسوارز «یکی از بنادر ماداگاسکار» حمله کرده وپس از پیاده نمودن‌نیرو فرمانده انگلیس التوماتوم هفت ساعته بفرماندار جزیره داد و پادگان فرانسوی‌را دعوت بتسلیم نمود.

نیروی‌انگلیس‌درهمان اوان پس اززدوخورد های مختصر بانیروی‌فرانسه چندین موضع‌مستحکم از جزیره ماداگاسکار را اشغال و بجنك وخون ریزی ظاهرا پایان دادند.

درجریان هفته پیش ناگهان رادیوهای جهان اطلاع دادند که نیروی‌متمرکز انگلیسی‌درجزیره ماداگاسکار دوباره بحرکت آمده وبسمت داخل جزیره پیش روی مینمایند.

در این دفعه دوم نیز نیروی فرانسه مقاومت کرده و تسلیم نشده است ولی چون ابزار هـای جنگی بحد کافی ندارند و راه رسانیدن نیروی کمکی نیز بروی آنها بسته است تصور نمیـرود این زدو خورد بطول انجامد.

اینك آخرین اطلاعی که خبرگزاری‌انگلیس از این جزیره میدهد ذیلا مینویسیم:

«نیروی انگلیس و مستملکات در جزیره ماداگاسکار پیش میروند و دربرابرخود پایداری مختصری می بینند»

اشغال‌جزیره ماداگاسکاربرای امنیت دریائی متفقین در آبهای اقیانوس هند، دریای سرخ وحتی در خلیج فارس اهمیت بسزائی دارد و اگر ایـن پیش دستی را دولت انگلیس نکرده و نقاط مهم جزیره ماداگاسکاررابدست نیاورده بود قطعاً این کار بوسیله نیروی دریائی ژاپون انجام میگرفت در آن صورت موضوع حمل و نقل نیرو ومهمات از امریکا و انگلیس بروسیه و استرالیا و شرق نزدیك دچار اشکال میگردید.

سلطان زاده تبریزی

مستر وندل ویلکی

مختصر شرح زندگی او

رئیس جمهوری آمریکا مستر فرانکلین روزولت مستر وندل ویلکی را بعنوان فرستاده مخصوص خود به خاور نزدیك و کشور اتحاد شوروی و چین اعزام نموده است • وظیفه او این است که پیشرفت جنگی آمریکا را به متفقین و کشور های بی طرف کرانه‌های مدیترانه گزارش دهدوبآن کشورهای بیطرف نیز گوشزد نماید که پیروزی دول محور چه اثراتی برآنها خواهد کرد بعکس اینکه اگر متفقین پیروزمندشوند• وهمچنین آرمان وآرزو-های آن مللی راکه دیده‌است بآمریکا گزارش‌دهد .

واگذار نمودن اینکارمهم بعهده مستر ویلکی از طرف رئیس جمهوری آمریکا یك دلیل برجستهٔ است بر اتحادآمریکا درموقع جنك • زیرا در دو سال پیش یعنی در موقع انتخابات سال (۱۹۴۰) مستر وندل ویلکی که از طرف حزب جمهوریخواهان برای‌ریاست جمهوری آمریکا نامزدشده بودمعارض مستر روزولت گردید که نامزد حزب دموکرات بود همین دو کاندید امروزراجع بمسائل وقضایای بین‌المللی همفکروهمعقیده‌هستند هردو کاملاًمیدانند که برای حصول صلح‌آمریکا چه مسئولیتهائی را بر عهده دارند اگر فرضا اختلافی میان این دو پیشوا دست داد اختلاف همان فقط راجع بامور داخلی کشور بوده است .

روزولت در نتیجه انتخابات آنوقت بنیل مقام ریاست جمهوری آمریکا موفق گردید .

صرف نظر از اختلافات سیاسی آنها درسال ۱۹۴۰ وپیش از ورود آمریکا در جنگ امروز همین دو رادمرد نامی بیك نظر کوششهای جنگی آمریکا و هدفی که برای آزادی دنیا است که منظور غائی متفقین میباشند کاملا موافق هستند .

شرح وتفصیل آن هدف و گزارش راجع به پیشرفت محسوس آمریکا بسوی پیروزی همان وظیفهٔ است که رئیس جمهوری آمریکا به مستر ویلکی واگزار نموده‌است که‌یکوقتی باوی اختلاف سیاسی داشت .

تصمیم مسافرت‌باین صفحات ازآن‌مستر ویلکی است زیرامدتی بود که در این‌موضوع می‌اندیشید صرف نظر از آینده سیاسی اومستر ویلکی‌برنامه تنظیم گیتی که پس از جنك بموقع اجرا گذاشته خواهد شد علاقه‌واهتمام کامل نشان میدهد و مانند یکی ازافرادعادی آمریکا راجع بامور بین‌المللی از نزدیك برای خود دارد کسب اطلاعات مینماید در ژانویه سال ۱۹۴۱ مستر ویلکی با هواپیما بانگلستان رفت واز روحیه ملت انگلیس که تازه دچار یك بمباران هوائی خانمانسوزی شده‌بودخیلی خوشش آمد .

نخست وزیر انگلیس مستر وینستن چرچیل وپیشوایان دیگر انگلستان از او استقبال کردند مستر ویلکی بااتصال نزدیك بآنها توانست منظور دولت‌انگلیس را از جنك وصلح خوب ملتفت‌شود

اکنون همین رادمرد باحرارت که‌مشغول بر-رسی‌اوضاع گیتی میباشدبوسیله‌سیاحت‌خوددر کشور-های اتحاد شوروی وچین وخاور نزدیك دووظیفه را انجام میدهد .

بعنوان فردی از افراد مردم مستر ویلکی می خواهد شخصا بداند منظور ملل برای بعدازجنك چیست و چه آرزو و آرمانهائی دارند • پیش از مسافرت خود اظهار داشت ما میخواهیم با همه این ملل در عالمی ازآرامش زندگانی کنیم ؛ پس‌موقع آن رسیده است که آن ملل را بهتر بشناسیم . می خواهم به بینم چه میکنند و سپس بامریکا اطلاع بدهم و بگویم افکارآنها چیست وچگونه میجنگند وانتظارات آنها مانند خودمان پس ازجنك چیست وکدام است .

مستر وندل ویلکی شایسته آن است که هم نماینده افکار امریکا به پیشوایان‌ملل آن کشور-هائی باشد که ملاقات میکند وهم ترجمان‌افکارآن کشور ها بامریکا پس‌از مراجعت خود بوطن باشد زیرا وندل ویلکی از روی لیاقت وشایستگی خود را پیشوای یکی از دو حزب بزرك امریکا قرار داد و از این رو دارای همان مایه ای است که غالب امریکائیها دارند .

مستروندل ویلکی در (آلوود استان اندیانا) بدنیاآمد اندیانایکی ا زاستانهای زراعتی‌مرکزی کشور امریکا است تاریخ تولدش روز ۱۸ فوریه سال ۱۸۹۲ بود و یکی از شش فرزند پدرش هرمن و مادرش هاریت ویلکی است پدر ومادر اوهردو وکیل عدلیه بودند . مادرش اولین زنی بود برای شغل وکالت عدلیه در استان اندیا نا پذیرفته شد . خانواده ویلکی خانواده‌ای بود که فرزندان خود را بتربیت وپرورش‌شخصیت خود خیلی تشویق میکرد پدرش‌هرمن‌ویلکی عادت داشت که‌فرزندان

خود راباذکر عبارات وجملاتی از کتابهای‌معروف ادبی از خواب بیدار کند سفره خوراك آنها بیشتر بیك مجمع ادبی شباهت داشت .

درطفولیت وندل ویلکی دارای بنیه سالم و فکر کنجکاوی بود از اینرو باخیلی عادات و تقالید مخالفت کرد و در خیلی شورشها با کمال جدیت پشتیبانی کرد . در دانشکده‌سعی کرددربرنامه دوره دروسی راجع بسوسیالیزم منضم کنند و درفن خطابه وسخنرانی شهرتی بسزا یافت .

از موقعی که درسن ده سالگی‌راه بخش روز-نامه را برای خودگرفت تاوقتیکه چهارده سال بعد از آن از آموزشگاه حقوق فارغ التحصیل شد مستر ویلکی چندین کار را در اوقات فراغت خود عهده دار گردید از آن جمله تدریس تاریخ در آموز شگاه عالی شهری از شهرهای همسایه اندیانا از آن موقع نیز به مطالعه تاریخ خیلی

شوق پیدا کرد . پس از خارج‌شدن ازآموزشگاه حقوق بمدت کمی مستر ویلکی وارد اداره وکالت پدر خود شد و در آنموقع نخستین جنك‌عالمگیردر گرفت و مستر ویلکی واردآرتش آمریکا شد پیش از آنکه بخاوجه اعزام شود دوشیزهٔ که در دانشکده‌محبوب او بود بزنی گرفت. از این زن اکنون مستر ویلکی پسری داود که‌در نیروی دریائی آمریکا مشغول خدمت است .

درفرانسه مستر ویلکی در ابتدا‌سروان‌توپخانه بود سپس وارد اداره دادرسی کل گردید پس از باز گشت از فرانسه و فراغت‌از خدمت آرتش‌مستر ویلکی‌وارد اداره حقوقی شرکت‌لاستیك‌فایرستون در شهر آکرون در استان اوهایو گردید این در سال ۱۹۱۹ بود ودر سال۱۹۲۹ مستر ویلکی‌در یك شرکت حقوقی در نیویورك شریك شدوبعنوان مستشاربرای شرکت (کومنولث‌وساوذرن) کار کرده

این شرکت مخصوص‌فروش‌ادوات‌برق بود .

در تجدید زمان همین شرکت پس از چهار سال مستر ویلکی‌رئیس شدتوانائی مستر ویلکی در تنظیم تشکیلات ساز مانها و دقت نظر او در امور سیاسی و اقتصادی باعث شد که در سال ۱۹۳٤ کسب نام و شهرت بنماید و در قلمرو یکی از بهترین متفکرین آزاد ملت بشمار رود ظهور نا گهانی مستر ویلکی‌درسال ۱۹٤۰ بعنوان یك پیشوای فعال حزبی از احزاب چندان دیر نبود زیرا در اوایل شروع او بکار وکالت بعنوان عضو کنگره از اندیانا نامزدشد مستر ویلکی نپذیرفت و خیلی هوا خواه جامعه ملل بود .

همین آغاز اهتمام مستر ویلکی بود به امور بین‌المللی درتمام کارخود مستر ویلکی بمجله های ملی آمریکا مقالات اقتصادی و سیاسی مینوشت درسخنرانی‌راجع بقضایای داخله کشورنام وشهرتی کسب نموده بود از اینرو درسال ۱۹٤۰ وقتی که پیروان حزب جمهوری در جستجوی یك مرد بر جستهٔ بودند که آنرا برای ریاست جمهوری کشور خود نامزد نمایند فورا فکرشان بهمان وکیل عدلیه روشن فکر افتاد - یعنی مستر ویلکی . معرکه انتخابی (نبرد انتخابات) سال ۱۹٤۰ یکی از برجسته ترین حوادث تاریخ اساسی امریکا است مستر ویلکی همه کشور آمریکا را سیاحت کرد و در شهر های کوچك و بزرك بر مردم سخنرانی می کرد •

مستر روز ولت ازنو انتخاب شد ولی مجموع آرائی که به وندل ویلکی داده شد ثابت نمود که افکار و نظریات او تا چه اندازه در امریکا مورد توجه مردم واقع شده‌پس از خاتمه انتخابات اگرچه مستروندل‌ویلکی کناره گیری کرد ولی‌در زندگانی سیاسی‌آمریکا دارای‌بسی‌اهمیت گردید کمتر کسی بود که برسیدن بمقام ریاست جمهوری در آمریکا موفق نشود وتا این اندازه خودش را نزد پیروان خود محبوب کند .

همینکه آمریکا در جنك داخل شد فورامستر ویلکی خودش را هوا خواه صمیمی آن کسی نمود که سابقا مخالف افکار سیاسی او بود - یعنی‌مستر روزولت و بحزب جمهوری تاکید کرد که از برنامه جنگی امریکا پشتیبانی کند . نامزد پیشین ریاست جمهوری امریکا اگر میخواست از نفوذ سیاسی‌خود استفاده مادی‌نماید دارای ثروت‌هنگفتی می‌شد . ولی مستر ویلکی بعکس اغلب وقت خود را صرف امور جنگی نمود . رئیس افتخاری‌هیئت کمك چین گردید . همچنان ریاست چندین هیئت ارتش ونیروی‌دریائی که بمنظور کمك تاسیس میشد عهده دار گشت . مستر ویلکی یکی از موسسین (خانه آزادی) بودواین سازمان درامریکاهواخواه آزادی کشور هائی است که تحت اشغال نیروی نازی واقع شده است . و بر دسته های زیادی از مردم خیر خواه سخنرانی می‌نمود و نظریات خودرا راجع بامور سیاسی کشوری شرح میداد .

مانند مستر روز ولت مستر ویلکی مخصوصا معتقد است که پس از جنك دنیا باید سروصورت دیگری بخود بگیرد وهم چنین آزادی سیاسی و فردی همه‌دنیا . باهمین ایمان وعقیده قلبی بپیروزی متفقین • مستروندل ویلکی نه تنها پیامهای رئیس جمهوری امریکا را باخود دارد بلکه ترجمان‌روح واحساسات امریکا به روسیه وخاور نزدیك و چین میباشد . ونظر باینکه تشریف فرمائی مستر ویلکی باین کشور ها غیر رسمی است گزارش او راجع به‌اقدامات جنگی‌امریکا به پیشوایان آن کشورها ارزش بزرگی خواهد داشت که آلوده به‌تشریفات نیست. همچنین گزارش اوبملت امریکا درباره‌آنچه در این مسافرت خود بدست آورده است بصراحت داده‌خواهدشد که درنزد عموم‌مردم بیشترجنبه‌انسانی و احساساتی را خواهد داشت بجای اینکه منحصر بحدود وقیودافکارآراء رسمی‌باشد امنیت‌وآزادی همگانی بوسیله نمایندگان سیاسی یاچندین پیشوا که دور میزی برای مذاکره جمع شوند پس از آنکه شلیك توپهای این جنگ باز میایستدصورت نمیگیرد بلکه مستر ویلکی معتقد است که بوسیله حسن تفاهم کامل بین ملت وملت دیگری ویکفاره وقاره دیگری ممکن‌است که از تعدی وخونریزی در دنیا جلوگیری نمود .

وظیفه کنونی مستر وندل ویلکی این است که واسطه یک چنین تفاهمی بین امریکا ودوستان و متفقین او بشود .

ترجمه آقای سید نصرالله سروش

گفتار پرفسور فوکس انگلیسی

یا شگفتیهای آفرینش

— ۲۶ —

فصل هشتم

حیواناتی که راه خانه خودرا می‌دانند

مکرر وقایعی روی می‌دهد که نشان میدهد جانوران از فاصله های زیاد راه خانه خودراپیدا می کنند - معروف است اگر گربه را فرسخها ازمکانش دور کنند باز بجای خود برمیگردد .

کبوتران خانگی را ازصدها میل فاصله وقتی‌پروازدهند بجای اولی خود بر میگردند . ازهمه شگفت انگیزتر مهاجرت پرندگان از کشوری بکشور دیگر و بازگشت آنها بخانه خود میباشد چلچله در اواخر تابستان از جزایر بریتانیا و کشورهای دیگر اروپا بجنوب افریقا هجرت نموده زمستان را در آنجا بسر می برد و چون بهار فرا میرسد بخانه اولی خود بر گشته بساختن لانه مشغول میشود — باید دانست چگونه این پرندگان مهاجر فاصله دوری را طی کرده باز بهمان عمارت که قبلا سکنه داشته اند مراجعت میکنند .

زنبور عسل از کندو خارج میشود ودرجستجوی شهدگل تا قریب یك فرسنك دور از کندوی خود میگردد .

زیست شناسان تحقیقات بسیار در خصوص اینکه چگونه زنبور عسل بدون اینکه راه را گم کند بکندوی خود برمیگردد نموده اند و یکی‌از آزمایشهائی که در این باب بعمل آمده است بشرح ذیل است .

چند زنبور عسل را در صندوقی جا داده دو میل از کندوی آنها دور برده سپس آنهـا را رها نمودند .

زنبورها پس‌ازبازشدن صندوق همگی‌بیرون بریدند و بجز چند تای آنها بقیه دوباره درهوا دور زده راه کندو را پیش گرفتند و بتحقیق پیوست که همه بکندوی خود برگشتند زیرا همه آنها رابا رنك نشان کرده بودند - چند زنبوری که بکندو بر نگشتند بطرف صندوق کـه روی زمین قرار داشت بر گشتند .

چنین تصورمی‌شود زنبورهائی که بکندوبازگشتند با محیط اطراف کندو آشنا بودند وبکمك بینائی و علم بوضعیت محل بمنزل‌مراجعت کردند وچند زنبوری که برنگشتند ظاهراً جوان و از وضعیت محلی بی اطلاع بودند و فقط توانستند فاصله بین خود وصندوقی را که از آن درآمده بودند تمیز دهند آزمایش دیگری که ذیلا شرح داده می‌شود مؤید تصور فوق الذکر است .

از کندوئی که در کنار دریاچه ای قرار داشت ۲۰ زنبور درآورده همه را با رنك‌مخصوص علامت گذاشتند سپس آنها را درجعبه ای قرار داده چند میل دور از کندو روی دریاچه برده رهاشان کردند - از ۲۰ عدد زنبور ۱۷ تا بکندوی خود بر گشتند .

روز دیگر همین هفده زنبور را در جعبه ای قرار دادند بالای کشتی بفاصله چند میل دور بردند سپس در جعبه را بـاز نموده آنها را آزاد نمودند - همه باطراف در پرواز آمدند ولـی هیچیك بکندو باز نگشت .

علت این که نتوانستند بکندوی خود مراجعت کنند این است که علامات مشخص در روی‌آب در آن محل نبود که هادی آنان باشد .

این دو آزمایش و آزمایشهای متعدد دیگر نشان میدهد که فقط حس باصره راهنمای زنبور است نه حس شامه یـا حواس دیگر - زنبور عسل بکمك چشم خود با محیط اطراف کندوی خود آشنا می‌شود .

مارماهی چون دهساله شود از رودخانه ای که در آن شکنی دارد گذشته خودرا بدریا و از دریا باوقیانوس میرساند وچون بجزایر هند غربی میرسد تخم خودرا میریزد سپس میمیرد - مسافت این راه بیش از هزار فرسنك می‌باشد .

ماهیهای جوان که‌از آن تخمها بیرون آمده اند همان فاصله را طی کرده بمسکن مادران خود میرسند ومسافرت آنان سه سال طول‌می کشد - چون برودخانه های اروپا میرسند طول آنها بیش‌از دو اینچ نیست در این حالت آنها را الور می‌نامند .

دسته های بزرگی از این ماهیها را نگارنده در اسکندریه دیدم که بطرف دریاچه ای روان بودند .

بعضی از این ماهیها بکمك سیلهائی که از بارانهای شدید جاری می‌شود خودرا بدریاچه می رسانند و در آنجا همچنین در رود خانه رشد می کنند و چون دهساله می شوند سفر طولانی خود را آغاز می‌نمایند .

معلوم نیست هادی مارماهی ها در این مسافرت دور و دراز چیست - ماهی‌های جوان که از سواحل هند غربی‌روان شده و بالای‌آب حرکت می کنند همراه جریانهائی که درآن آبها هست‌مخصوصا جریان خلیج می‌آیند اما برای ماهی های بزرگی که از رودخانه های اروپا باقیانوس اطلس و ازآنجا بمحلی که تخم می‌ریزند راهنمائی وجود ندارد - همچنین برای ماهیهائی که از مصر بجبل الطارق و از آنجا بقعر اقیانوس اطلس میروند راهنمائی نیست و جریان دریائی هم آنها را هدایت نمیکند .

ماهی آزاد نیز برای تخم‌گذاری مسافرت طولانی میکند ولی مسافرت او بعکس طریق مارماهی است یعنی وی از دریا برودخانه می‌آید وتخم خودرا درقعر رود میریزد .

بچه های آن پس از اینکه از تخم درآمدند تا دو سال در رود خانه می مانند سپس بطرف دریا روان می‌شوند .

تا دو سال یا بیشتر در دریا مانده با حرص زیاد تغذیه میکنند و پرورش می یابند - چون موقع‌تخم‌گذاری آن‌ها نزدیك می‌شود بطرف رودخانه سرازیرمی‌شوند و بر خلاف جریـان آن روان شده از موانع جستن میکنند .

چاپخانه تابان، تهران

